

Raadsmonitor over het Rotterdamse stelsel van welzijn, zorg en jeugdhulp eerste halfjaar 2022

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	4
2	Zorg en welzijn in Rotterdam	7
2.1	Rotterdamse context	11
2.1.1	Algemene monitors in het sociale domein	11
2.1.2	Contextindicatoren samengevat	12
3	Wijknetwerk	13
3.1	De bedoeling van het wijknetwerk	13
3.2	Hoe gaat het met welzijn?	13
3.2.1	Voortgang 2021	14
4	Toegang	16
4.1	De bedoeling van de toegang	16
4.2	Hoe gaat het met de toegang?	16
4.2.1	Aantallen bezoekers per loket/meldpunt	16
4.2.2	Doorlooptijd	17
4.2.3	Publieksreacties	18
5	Wijkteams	20
5.1	De bedoeling van de wijkteams	20
5.2	Hoe gaat het met de wijkteams?	20
5.2.1	Instroom	21
5.2.2	Actieve casussen	21
5.2.3	Uitstroom	21
5.2.4	Publieksreacties	22
6	Specialistische hulp/ tweedelijns ondersteuning	23
6.1	De bedoeling van de specialistische hulp / tweedelijns ondersteuning?	23
6.2	Hoe gaat het met de specialistische hulp / tweedelijns ondersteuning?	23
6.3	Instroom	24
6.4	Huidig cliëntenbestand	28
6.5	Financieel beeld	31
6.6	Wachttijden	33
6.7	Urgentieaanvragen	34

7	Beschikbaarheidsvoorzieningen	35
7.1	De bedoeling van beschikbaarheidsvoorzieningen	35
7.2	Huidige stand van zaken	35
7.2.1	Aantal toegekende CO-passen	35
7.2.2	Capaciteit en bezettingsgraad	35
7.2.3	Verblijfsduur in beschikbaarheidsvoorzieningen	39
7.2.4	Buitenslapers	41

1 Samenvatting

Voor u ligt de negende raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp. De raadsmonitor is een hulpmiddel voor de gemeenteraad om de werking van het stelsel van welzijn, zorg en jeugdhulp, en de ontwikkelingen hierin in Rotterdam te kunnen volgen. Hierin worden ten aanzien van de verschillende onderdelen van zorg en ondersteuning in Rotterdam de cijfers weergegeven over de eerste helft van 2022. Verder toont de raadsmonitor de breedte qua activiteiten en doelgroepen waarin welzijn en zorg actief is. We vergelijken, waar mogelijk en met enig voorbehoud over de vergelijkbaarheid door de jaren heen, deze cijfers met de cijfers van 2019, 2020 en 2021.

In de ontwikkeling van de cijfers is de invloed te zien van maatschappelijke ontwikkelingen (als de groei van de Rotterdamse bevolking en de vergrijzing), Corona en het gevoerde beleid. Ook is de invloed van landelijk beleid, zoals het abonnementstarief voor de eigen bijdrage voor Wmo-maatwerkvoorzieningen, zichtbaar. De instroom van cliënten van tweedelijns Wmo-ondersteuning groeit bijvoorbeeld gestaag. Nieuwe cliënten blijken vooral te behoren tot de cliëntgroep Ouderen/Somatiek.

Bij de jeugdhulp zien we een groei van het aantal cliënten dat gebruik maakt van de basis-GGZ. Hiermee willen we voorkomen dat zwaardere hulp nodig is. Ons doel is door eerder en dichterbij in gezinnen te ondersteunen, meer kinderen veilig, gezond en kansrijk op te laten groeien. We zetten daarom in op het voorkomen van problemen door vroegtijdig te signaleren en te ondersteunen. Vanuit het Rijk is voor jeugdhulp extra budget ingezet om de drukte door Corona en ontstane wachttijden aan te pakken. Dit heeft extra inkoop van jeugdhulp mogelijk gemaakt en daarmee tot een verlaging van de wachttijden geleid.

De raadsmonitor laat ook zien op welke wijze de burgers in contact komen met de zorg. Zo blijkt dat in de eerste helft van 2022 ruim 85.000 keer contact was met het CJG (in de eerste helft van 2021 ruim 86.000). Met de VraagWijzer namen in de eerste helft van 2022 bijna 76.000 klanten contact op (ruim 70.000 in de eerste helft van 2021). De vragen waarvoor Rotterdammers contact opnemen met de VraagWijzer zijn divers van aard. De VraagWijzer beantwoordt deze vragen zelf. Mocht er aanleiding zijn voor verder onderzoek, dan wordt het een melding. Deze wordt afgehandeld door de VraagWijzer zelf of doorgeleid naar het wijkteam. In de eerste helft van 2022 had de VraagWijzer bijna 17.000 meldingen (in dezelfde periode 2021 ruim 16.500).

Financieel beeld

Onderstaande tabel biedt inzicht in het financiële beeld voor het Rotterdamse zorgdomein. Hiervoor is in de bijgestelde begroting 2022 een bedrag opgenomen van € 897,6 mln (saldo van lasten en baten, exclusief reserves).

Hierbij wordt opgemerkt dat de indeling naar taakvelden met ingang van de Begroting 2023 / 2^e Herziening 2022 feitelijk is losgelaten. In het vervolg wordt begroot en verantwoord op programmaniveau. Voor ondersteuning en hulp in het kader van de Wmo 2015 en de Jeugdwet is dit ondergebracht in het nieuwe begrotingsprogramma Zorg, welzijn en wijkteams (programma ZWW). De taken in het kader van publieke gezondheid zijn ondergebracht in het nieuwe begrotingsprogramma Volksgezondheid. Voor de vergelijkbaarheid met voorgaande rapportages wordt hier nog één keer de oude indeling naar taakvelden gehanteerd.

Zoals bij de meeste Nederlandse gemeenten stijgen de Rotterdamse kosten voor Jeugdhulp en Wmo jaar op jaar. Dit is vooral het gevolg van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen (onder meer bevolkingsgroei en (dubbele) vergrijzing) en de aanzuigende werking van de introductie van het abonnementstarief eigen bijdrage Wmo. De bijdrage vanuit het Rijk stijgt echter niet mee met de stijgende kosten. Tot nu toe heeft de gemeente Rotterdam ervoor gekozen om vanuit de algemene middelen de jaarlijks oplopende tekorten te dekken. Dit is echter een tijdelijke oplossing, die stagneert zodra de algemene middelen niet meer toereikend zijn.

Parallel aan deze financiële opgave is er een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. De personeelsschaarste in de zorg en welzijn neemt toe. Het aantal moeilijk vervulbare vacatures groeit, verzuimcijfers stijgen en zorgmedewerkers zeggen vaker hun baan op. De vraag naar voldoende opgeleid zorgpersoneel neemt de komende jaren naar verwachting alleen maar toe.

Beide ontwikkelingen zetten ons stelsel van ondersteuning en hulp onder zware druk. De schaarste aan mensen en middelen dwingt de gemeente Rotterdam om elke zorgvraag en elke zorgoplossing kritisch af te wegen. Ook inzet op het voorkomen van ziekte en zorg (preventie) is nodig om ondersteuning en hulp voor de toekomst beschikbaar te houden voor Rotterdammers die deze niet kunnen missen.

De begroting van het programma ZWW is voor de gehele coalitieperiode in lijn gebracht met de verwachte hogere uitgaven. Daarvoor heeft het college bij de Begroting 2023 voor de periode 2023 t/m 2026 in totaal circa € 204 mln beschikbaar gesteld uit de algemene middelen.

Taakvelden <i>(netto lasten exclusief reserves)</i>	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 (na 2e herziening)
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	€ 88,5	€ 91,0
6.2 - Wijkteams en Wmo-loketten	€ 104,3	€ 137,3
6.6 - Maatwerkvoorziening (Wmo)	€ 12,1	€ 11,6
6.71.a - Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo	€ 205,9	€ 236,1
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	€ 51,6	€ 58,3
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	€ 141,5	€ 158,3
6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	€ 136,9	€ 166,0
7.1 – Volksgezondheid	€ 32,2	€ 39,0
Totaal	€ 773,0	€ 897,6

Bedragen x € 1 mln

Voor een toelichting verwijzen wij u naar de [begroting 2023 incl. 2e herziening 2022](#).

Bestuursopdracht Zorg

Om meer grip te krijgen op de stijgende zorgvraag en dito kosten heeft het college in het najaar 2022 besloten tot een Bestuursopdracht Zorg (BOZ).

Deze opdracht bestaat uit:

- maatregelen om de geprognosticeerde tekorten voor Wmo en Jeugdhulp op te lossen,
- een aanscherping van het beleidsplan “Heel de Stad”, gezien tegen de schaarste aan mensen en middelen,

- in gesprek gaan met zorgaanbieders en cliëntorganisaties met het oog op een Zorgakkoord zoals benoemd in het coalitieakkoord,
- een tarieven- en bekostigingsonderzoek,
- de zorgvraag van Rotterdammers te bezien in relatie tot hun bestaanszekerheid (wonen, werk, inkomen) om zodoende doeltreffender ondersteuning te verstrekken.

Deze sporen zullen impact hebben op de data zoals worden verzameld voor de raadsmonitor.

Over de voortgang van deze bestuursopdracht wordt de raad periodiek op de hoogte gesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee van de raadsmonitor bevat een beschrijving van het stelsel van welzijn, zorg en jeugdhulp in Rotterdam. In dit hoofdstuk staan ook verwijzingen naar verschillende monitors waarin u uitgebreidere informatie vindt over het betreffende onderwerp en een aantal indicatoren die relevant zijn voor de context waarin welzijn, zorg en jeugdhulp in Rotterdam worden uitgevoerd.

In de hoofdstukken drie tot en met zeven wordt achtereenvolgens informatie gegeven over het wijknetwerk, de toegang, de wijkteams, specialistische hulp en beschikbaarheidsvoorzieningen zoals de nachtopvang.

2 Zorg en welzijn in Rotterdam

Dit hoofdstuk is grotendeels gelijk aan de vorige versies van de raadsmonitor, omdat het stelsel afgelopen half jaar niet significant veranderd is. Een aantal contextindicatoren in paragraaf 2.1.2 is herzien, voor zover er recentere informatie beschikbaar was.

In Rotterdam kijken we naar elkaar om. We bouwen samen – Rotterdammers, zorgverleners en gemeente - aan een stelsel waarvan we met zijn allen de ruggengraat zijn. Zo brengen we de menselijke maat in de zorg en de zorg in de wijk. We maken de zorg minder bureaucratisch door op de professionals in welzijn, zorg en jeugdhulp te vertrouwen. We stimuleren de professional oog te hebben voor het netwerk om de cliënt heen. Waar mogelijk zorgen mensen samen met hun netwerk voor passende oplossingen, zonder daarbij de mogelijkheden van het netwerk te overschatten. Onze kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien en onze ouderen krijgen de aandacht die zij verdienen.

We vinden het belangrijk dat Rotterdammers een duurzaam bestaan kunnen opbouwen, waarbij ze in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en regie hebben over hun eigen leven. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat (volledige) zelfredzaamheid niet voor iedereen haalbaar is. Daarom zetten we in op het bevorderen van zelfredzaamheid en eigen regie daar waar dat kan en ondersteunen we waar dat nodig is.

De gemeente Rotterdam wil zorg, hulp en ondersteuning voor Rotterdammers dichtbij organiseren, in de eigen buurt of wijk. Er zijn verspreid over de stad VraagWijzers en Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). Mensen kunnen hier terecht voor informatie en vragen voor hulp en ondersteuning. Ook de Huizen van de Wijk bieden een belangrijke ingang voor vragen van mensen. Voor jongeren en volwassenen zonder vaste woon- of verblijfplaats en (O)GGZ problematiek zijn er stedelijke loketten (Centraal Onthaal en het Centraal Onthaal Jongeren). Voor meldingen en advies over situaties rond huiselijk geweld en kindermishandeling is er het meldpunt Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond. Professionals van deze loketten en meldpunten geven informatie en advies en verhelderen de vraag. Zij denken met bewoners mee en verkennen de mogelijkheden om binnen het eigen netwerk of het wijknetwerk een oplossing te vinden. Zij verwijzen of zetten de vraag door naar professionele ondersteuning. Waar nodig grijpen zij in.

Het wijknetwerk en de wijkprogrammering bieden voor veel Rotterdammers een eerste mogelijkheid om hulpvragen kenbaar te maken, maar ook voor ontmoeting en het komen tot sociale netwerken. Het versterken van netwerken en het (preventief) welzijnsaanbod in de wijken hangen voor jeugd en volwassenen met elkaar samen en zijn onderdeel van het Nieuw Rotterdams Welzijn (NRW). Een sterk wijknetwerk en welzijnsaanbod, waaronder de Huizen van de Wijk, draagt bij aan de zelf- en samenredzaamheid van Rotterdammers en aan een kansrijke, veilige buurt en opvoedomgeving voor kinderen en jongeren.

De wijkteammedewerkers in de 43 wijken zijn de spil in het speelveld van het wijknetwerk, verschillende vormen van hulpverlening, ondersteuning en waar nodig specialistische hulp. Elke wijk in Rotterdam heeft een eigen wijkteam. Het wijkteam kent de eigen wijk goed: de problemen, maar ook de oplossingen. In het wijkteam zitten verschillende hulpverleners. Ze weten bijvoorbeeld veel

over jeugdhulp en hulp bij opvoeden, financiën en schulden, volwassenen en kinderen met een beperking, huiselijk geweld, geestelijke gezondheidszorg en ouderen. Het wijkteam gaat met Rotterdammers aan de slag om hun regie op het eigen leven (weer) te helpen versterken.

Als er voor jeugdigen en hun ouders hulp nodig is die het wijkteam zelf niet kan bieden, onderzoekt het wijkteam samen met de cliënt wat er aan de hand is, welk resultaat er behaald moet worden en welke gecontracteerde aanbieder deze hulp het beste kan uitvoeren. Voor inkoop van de tweedelijns Jeugdhulp werkt de gemeente Rotterdam samen met de omliggende gemeenten (Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond). Een deel van de ondersteuning koopt de gemeente ook zelfstandig in.

Voor volwassenen die langdurige professionele ondersteuning nodig hebben kan de VraagWijzer (al dan niet na kortdurende inzet van het wijkteam) of het wijkteam doorverwijzen naar een Wmo-maatwerkvoorziening.

De professionele ondersteuning aan Rotterdammers in het kader van de Wmo en de Jeugdwet is gericht op het vergroten van zelfredzaamheid, samenredzaamheid en de eigen regie op het leven. Die Rotterdammers maken gebruik van de netwerken van bewoners, het wijknetwerk en het welzijnsaanbod. De gecontracteerde aanbieders bieden professionele ondersteuning (zorg in natura) of cliënten organiseren zelf de zorg via een persoonsgebonden budget (pgb). Bij de laatste vorm van ondersteuning zien we erop toe dat een cliënt of zijn vertegenwoordiger de verantwoordelijkheden die een pgb vraagt, op zich kan nemen. Tevens is er een toets of de voorgestelde invulling van de ondersteuning past bij de ondersteuningsbehoefte.

De gemeente biedt daarnaast voorzieningen aan zoals nachtopvang en crisisopvang. Op een volgende pagina is een schematisch overzicht opgenomen van het stelsel van zorg en welzijn in Rotterdam.

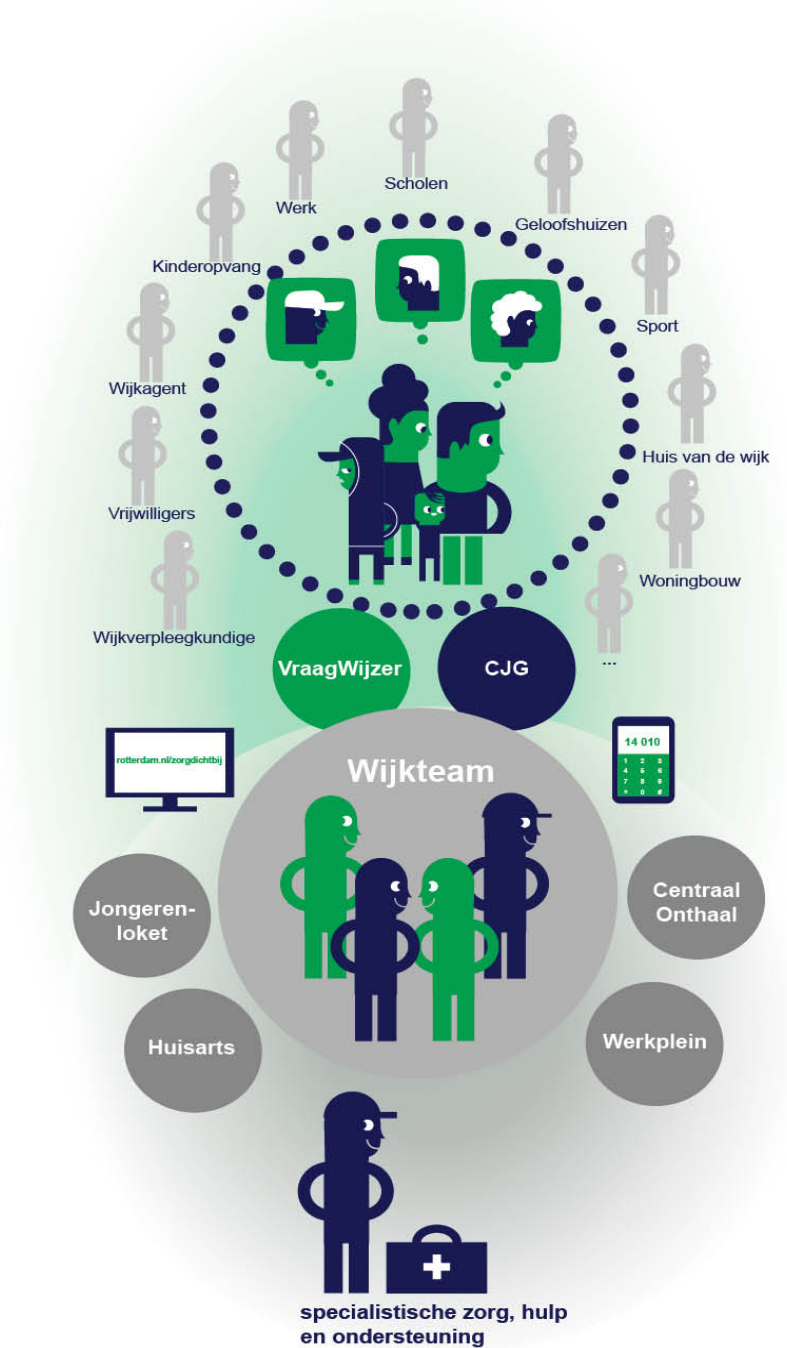
In 2020 heeft uw raad ingestemd met het Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026 'Heel de Stad' (21bb1119)¹. In het plan staat beschreven hoe Rotterdam in de periode 2021-2026 ervoor zorgt dat tijdige en passende hulp en ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die dat nodig hebben. Het vormt daarmee onder andere het kader voor het opdrachtgeverschap en de inkooptrajecten die we daarvoor nu of in de nabije toekomst gaan opstarten. Zie de Voortgangsbrief Heel de Stad en Jeugdhulp 2022 (22bb003329) over de voortgang van de getroffen maatregelen. In het voorjaar van 2023 zal een nieuwe voortgangsbrief verschijnen.

In het landelijke stelsel van zorg en welzijn spelen nog twee andere wetten een belangrijke rol: de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). Medisch-geneeskundige, paramedische en verpleegkundige hulp en behandeling valt onder de Zvw. Deze wordt gecontracteerd door de zorgverzekeraars. Ook persoonlijke verzorging en verpleging in de thuissituatie is onderdeel van de Aanspraak wijkverpleging binnen de Zvw. Voor jeugdigen vallen de GGZ-behandeling en gespecialiseerde zorg (Jeugd met beperking, Jeugd ggz) onder de Jeugdwet. Wie permanent 24 uur zorg in de nabijheid nodig heeft, kan voor zorg in een instelling of thuis een beroep doen op de Wlz. In de uitvoering en afbakening van deze wetten zijn er in de praktijk

¹ <https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/9675711/2/21bb1119>

grensvlakken. Landelijk loopt hierover een aantal discussies.

De gemeente Rotterdam werkt samen met zorgverzekeraars Zilveren Kruis en VGZ om de grensvlakken goed in beeld te krijgen en een goede afstemming te realiseren van de indicering en de inzet van behandeling en ondersteuning in de thuissituatie. De ontwikkelingen op het gebied van de (grensvlakken met) andere segmenten maken geen onderdeel uit van deze monitor. Als hier relevante ontwikkelingen te melden zijn, nemen wij dit op in de bestuurlijke informatie over programma's en/of begrotingscyclus.

Figuur 2.1. Schematische weergave van het stelsel van zorg en welzijn in Rotterdam

2.1 Rotterdamse context

Er zijn al veel gegevens bekend over Rotterdammers. Om deze raadsmonitor hanteerbaar te houden nemen we deze niet allemaal op. In paragraaf 2.1.1. vindt u een overzicht van een aantal algemene monitors waar u verdere informatie vindt. In paragraaf 2.1.2 staan een aantal indicatoren die relevant zijn voor de context waarbinnen we zorg, welzijn en jeugdhulp in Rotterdam organiseren.

2.1.1 Algemene monitors in het sociale domein

Op het gebied van welzijn, zorg en jeugdhulp zijn er verschillende monitors die jaarlijks, tweejaarlijks of vierjaarlijks uitkomen. Deze bevatten op verschillende onderwerpen meer of verdiepende informatie.

Omnibusenquête:

[Vrijwilligerswerk en informele hulp in Rotterdam 2022. Resultaten uit de Omnibusenquête 2022 \(onderzoek010.nl\)](#)

[Mantelzorgers in Rotterdam 2007 – 2022 \(onderzoek010.nl\)](#)

Deze enquête onder Rotterdammers van 16 t/m 85 jaar die naar eigen keuze, schriftelijk dan wel via internet, kan worden ingevuld. Komt eens per jaar uit, in augustus van het lopende jaar.

Monitor Sociaal Domein (landelijk): <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gemeentelijke-Monitor-Sociaal-Domein--c635881125744245959/>

Deze landelijke monitor is voor iedereen te raadplegen en geeft een beeld van de situatie van het sociaal domein in de verschillende gemeenten. Het biedt vergelijkingsmogelijkheden met het landelijk beeld of andere gemeenten.

Wijkprofiel:

<https://wijkprofiel.rotterdam.nl/>

Met het wijkprofiel kan een samenhangend beeld worden gevormd van de feitelijke en door bewoners beleefde situatie over de veiligheid en de sociale en fysieke staat van de wijken. Komt om de twee jaar uit, de laatste monitor is uit 2022.

Gezondheidsmonitor GGD:

[GGD Rotterdam-Rijnmond | Gezondheidsmonitor](#)

De monitor geeft inzicht in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van volwassen Rotterdammers. Verschijnt normaal gesproken eens per vier jaar. Vanwege de COVID-pandemie is er een extra meting in 2022.

Staat van de Jeugd:

<https://www.rotterdam.nl/werken-leren/staat-van-de-jeugd/>

De staat van de Jeugd geeft een beeld van de ontwikkeling van de Rotterdamse Jeugd. Verschijnt jaarlijks. De volgende komt in het eerste kwartaal van 2023.

Staat van de Stad

[Staat van de Stad 2021 \(onderzoek010.nl\)](#)

De Staat van de Stad geeft op hoofdlijnen weer hoe Rotterdam ervoor staat en zich ontwikkelt. Verschijnt eens per twee jaar, de volgende verschijnt eind 2023.

2.1.2 Contextindicatoren samengevat

Demografische informatie	2021
Aantal Rotterdammers tot 18 jaar	121.083
Aantal Rotterdammers tot 27 jaar	227.321 1)
Aantal Rotterdammers van 18 tot 75 jaar	492.299
Aantal Rotterdammers 75 jaar en ouder	46.653
Totaal aantal Rotterdammers	660.035
Informele zorg	De cijfers over mantelzorg en vrijwilligers komen uit de Omnibusenquête 2022, meting eerste half jaar 2022
Aantal mantelzorgers	69.000
aantal en % zwaar- en overbelaste mantelzorgers	6.000 (9%)
aantal en % overbelaste mantelzorgers	3.000 (4%)
Aantal vrijwilligers 13-75 jaar	250.000
- waarvan in ongeorganiseerd verband	170.000
- waarvan in georganiseerd verband	180.000
Sociaal emotionele gezondheid Rotterdamse jongeren	Deze cijfers komen uit de Staat van de Jeugd 2020
% jeugdigen in 1 ^e klas VO met een zorgelijke score op de vragenlijst voor psychosociale problemen	28,10%
% kinderen in groep 2 basisonderwijs met een zorgelijke score op de vragenlijst voor psychosociale problemen	11,50%
Ervaren gezondheid en regie en eenzaamheid	Deze cijfers zijn afkomstig uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020
% Rotterdammers dat de gezondheid als (zeer) goed ervaart, 18 jaar en ouder	75%
% Rotterdammers dat matig tot zeer ernstig eenzaam is, 65 jaar en ouder	56%
% Rotterdammers dat aangeeft voldoende regie te hebben over het eigen leven, 18 jaar en ouder	89%
Overige informatie	
Aantal bijstandsuitkeringen	34.028 (stand 30 juni 2022)
% Rotterdammers dat aangeeft met het huishoudinkomen (zeer) moeilijk rond te kunnen komen	13% (wijkprofiel peiljaar 2021)

1) Deze categorie wordt buiten beschouwing gelaten bij de optelling voor het totaal aantal Rotterdammers op dubbeltellingen te voorkomen.

3 Wijknetwerk

3.1 De bedoeling van het wijknetwerk

Rotterdam gaat uit van de kracht van Rotterdammers, van wat zij, eventueel met behulp van hun netwerk, wél kunnen en van hun drive om dingen mogelijk maken, zonder daarbij de eigen oplossingsmogelijkheden te overschatten. Dat doet de gemeente uit de overtuiging dat zorg, hulp en ondersteuning effectiever is als die in de eigen omgeving van Rotterdammers geworteld is. Het gaat om bewoners en professionals die hun wortels hebben in de wijk en die actief werken aan 'samen leven' en naar elkaar omkijken.

Het wijknetwerk bestaat uit allerlei organisaties en hun initiatieven, zoals scholen, sportverenigingen, vrijwilligers, levensbeschouwelijke organisaties, sociaal ondernemers, maar ook de VraagWijzers, de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de stedelijke loketten. Het is van groot belang dat zij elkaar op wijkniveau kennen en actief opzoeken.

Het CJG ziet alle jeugdigen en biedt reguliere en zo nodig extra contactmomenten. Samen met Welzijn hebben zij de taak om de samenwerking in het wijknetwerk vorm te geven. Een sterk wijknetwerk draagt bij aan preventief werken, eerder en sneller signaleren en vergroting van het sociaal netwerk. Dit gebeurt in aanvulling op het aanbod van zwaardere hulp en ondersteuning. Het wijknetwerk betreft een breed scala aan activiteiten en initiatieven. Een deel hiervan vindt plaats in opdracht van of met financiering van de gemeente. Dit hoofdstuk zoomt vooral in op welzijn.

3.2 Hoe gaat het met welzijn?

Welzijn vervult vier functies, te weten:

1. (Vroeg)Signaleren

Tijdig signaleren en het tijdig inzetten van interventies is geboden om erger te voorkomen. De focus van preventie richt zich op ouderen en met het CJG op jeugd vanuit het opvoedmilieu, vrije tijd en de straat.

2. Het aanjagen van de eigen kracht en talenten van bewoners (jeugd en volwassenen)

Initiatieven van bewoners faciliteren en stimuleren. Jongeren uitdagen om invloed uit te oefenen op hun directe leefomgeving (talentontwikkeling). Het aanbieden van professionele ondersteuning, indien nodig. Talenten van kinderen ontwikkelen en hun leefwereld vergroten door hen te prikkelen en te stimuleren, zodat hun zelfvertrouwen en motivatie groeien.

3. Activering & participatie

Maatschappelijke participatie en contacten met anderen zijn essentieel voor alle Rotterdammers. Welzijn organiseert participatie-, stage- en werk-leerplekken voor bewoners (jeugd en volwassenen, met een uitkering).

4. Ondersteuning & dienstverlening

Welzijn werkt complementair aan de VraagWijzer, CJG, stedelijke loketten en de wijkteams. Aanbod is daar waar het kan collectief, en daar waar nodig individueel.

De wijze waarop welzijn invulling geeft aan de ondersteuning van Rotterdammers in hun directe omgeving is tweeledig. Uitgangspunt is de ondersteuning zo dichtbij mogelijk te organiseren, in de wijken en buurten van de stad. Dat gebeurt door de welzijnspartijen die van de gemeente de opdracht hebben gekregen om het welzijn binnen de 4 beschreven functies in een gebied uit te voeren. Zij werken daarbij onder andere aan verschillende stedelijke uitvoeringsdoelen (zie 3.2.1). Daarnaast zijn er in ieder gebied vele lokale initiatieven die met gebruikmaking van vele vrijwilligers zich inzetten voor de bewoners in het gebied/de wijk. Een deel van deze organisaties ontvangt in het kader van Couleur Locale subsidie van de gemeente. Er zijn ook voorzieningen op stedelijk niveau (stedelijk welzijn) die niet gebiedsgericht georganiseerd zijn, maar waar de dienstverlening wel gericht is op de Rotterdammer of groepen Rotterdammers. Voorbeelden daarvan zijn de ondersteuningsstructuur voor vrijwilligersorganisaties en mantelzorg, Zorgzaam 010 (online matchings-instrument op het gebied van vrijwilligerswerk) en Opzoomer Mee.

3.2.1 Voortgang 2021

We sluiten voor het welzijn aan bij de prestaties die in de opdrachten en subsidies zijn opgenomen.

Stedelijke uitvoeringsdoelen	Inzet welzijnspartijen	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
Huisbezoeken 75+	Aantal bezochte 75+ers	1193	460	617	365	923	792
	Doorverwijzingen 75+ huisbezoeken naar: wijkteam/wijknetwerk/ Vraagwijzer	274	146	622	506	353	169
Preventieve dagbesteding, Huizen van de Wijk plus	Aantal Rotterdammers dat deelnam aan preventieve dagbesteding in de Huizen van de wijk plus.			688	606		571
Centrum voor Jeugd en Gezin							
Contactmomenten jeugdgezondheidszorg	Dit betreft het aantal uitgevoerde standaard contactmomenten.	42.037	65.128	32.525	33.207	30.943	31.966
Extra contactmomenten jeugdgezondheidszorg	Dit betreft het aantal uitgevoerde extra contactmomenten (bovenop de standaard contactmomenten).	21.867	23.877	25.476	27.040	27.490	24.187
Doelen Stedelijk Welzijn		1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
Zorgzaam010	Aantal Rotterdammers met een actief profiel				20.044	21.794	23.946
Opzoomer Mee	Aantal Opzoomer straten	1.365	2.150	2.503	1.795	2.211	1.704
	Aantal Lief en Leed straten.	718	973	965	956	981	928

Tabel 3.1 Overzicht van verschillende prestaties van (stedelijk) welzijn en het CJG

Huisbezoeken 75+

De gegevens over de huisbezoeken 75+ en preventieve dagbesteding zijn afkomstig uit de ingediende verslagen van de welzijnspartijen. De welzijnsopdracht liep af op 31 mei 2022. Dat betekent ook dat de cijfers in het overzicht zijn gebaseerd op de eerste 5 maanden van 2022 en dus niet op een halfjaar.

In 2022 is het aantal huisbezoeken toegenomen in vergelijking met het eerste halfjaar van 2021. Dit is te verklaren, omdat in 2021 vanwege COVID-19 relatief weinig huisbezoeken hebben plaatsgevonden. De korte gesprekken aan de voordeur zijn er ook gevoerd in de eerste 5 maanden van het jaar. Het gaat in totaal om 1.725 gesprekken. Dit is vergelijkbaar met 2021, toen over het gehele jaar 4.463 gesprekken aan de voordeur hebben plaatsgevonden.

Het aantal doorverwijzingen is wel lager dan voorgaande jaren. Een voorzichtige conclusie kan zijn dat het overgrote deel van de bezochte ouders of geen ondersteuning nodig hebben, of zelf de weg daar naartoe weten te vinden.

Preventieve dagbesteding/Huizen van de Wijk plus

Het aantal deelnemers aan de preventieve dagbesteding is al een aantal jaren redelijk constant.

Contactmomenten jeugdgezondheidszorg

De aard van de contacten is voor een groot deel vergelijkbaar met het voorafgaande jaar namelijk: informatie en voorlichting, vaccinatie en opvoedings-/gezondheidsvragen. Wel ziet het CJG tijdens de contactmomenten een toename van mentale en financiële problemen bij gezinnen. Het aantal standaardcontactmomenten is iets toegenomen vergeleken met het tweede halfjaar 2021, maar zit niet op het niveau van het eerste halfjaar van 2021. Dit heeft met verschillende factoren te maken gehad, zoals prioritering in dienstverlening als gevolg van de coronamaatregelen in de eerste maanden van 2022 en de focus van scholen op het inhalen van onderwijs.

Extra contactmomenten

In het eerste halfjaar van 2022 was er een afname van het aantal extra contactmomenten ten opzichte van 2021. In 2021 was nog sprake van een toename van telefonisch contact met klanten als gevolg van de coronamaatregelen. In het eerste halfjaar van 2022 was er sprake van kortere afstemmingen via mail of telefoon. Bij de jonge leeftijdscategorieën ging de aard van de extra contactmomenten over opvolging vanuit een standaardcontactmoment en contacten vanwege no-show. Bij de oudere leeftijdscategorieën ging de aard van extra contactmomenten over afstemming met jongeren en hun ouders over bepaalde problematiek, vaker losstaand van een standaardcontactmoment. Leerproblemen en schoolziekteverzuim komen in deze leeftijdscategorieën vaker voor.

Zorgzaam010

Het aantal Rotterdammers met een actief profiel op Zorgzaam010 wordt sinds 1 januari 2021 gemeten. Voorheen was dit platform bekend onder de naam Rotterdammersvoorelkaar. Het nieuwe platform is breder van opzet voor zowel Rotterdammers als Informele zorgpartijen. De eerste meting van het nieuwe platform heeft plaatsgevonden per 1 juni 2021, waardoor de eerste cellen leeg zijn.

Opzoomer Mee

De cijfers van Opzoomer Mee zijn wel op basis van de eerste 6 maanden van het jaar. Deze zijn vergelijkbaar met de cijfers van 2021.

4 Toegang

4.1 De bedoeling van de toegang

Rotterdammers kunnen met hun vraag voor hulp en ondersteuning terecht bij de VraagWijzer, de stedelijke loketten (Centraal Onthaal Volwassenen, Centraal Onthaal Jongeren en Centraal Onthaal Gezinnen) of bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Rotterdammers krijgen hier informatie en advies of worden doorgeleid naar verdere ondersteuning, hulp of zorg. Rotterdammers kunnen natuurlijk ook telefonisch of online bij de gemeente terecht. Rotterdam hanteert dus drie 'dienstverleningskanalen' -telefonisch, digitaal, en fysiek – om aan te sluiten bij de behoefte van Rotterdammers. De gemeente optimaliseert deze verschillende dienstverleningskanalen doorlopend.

4.2 Hoe gaat het met de toegang?

4.2.1 Aantallen bezoekers per loket/meldpunt

Instroom toegang 1)	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
CJG						
- aantal telefonische contacten	57.061	62.855	65.763	73.635	67.595	71.987
Service & Contact						
- Digitale Contacten	6.014	11.405	13.001	12.894	13.424	13.468
Service & Contact						
- Aantal meldingen 2)		213	161	208	168	170
VraagWijzer						
- Aantal klanten dat binnenloopt bij of contact opneemt met Vraagwijzer	83.039	64.971	72.877	70.358	69.134	75.934
- Aantal meldingen	18.081	15.507	17.530	16.609	16.902	16.913
Aantal meldingen Centraal Onthaal Volwassenen (COV)	1.494	1.348	nb	993	1.017	945
Aantal meldingen Centraal Onthaal Gezinnen (COG)	nb	nb	nb	222	222	232
Totaal aantal meldingen COV en COG	nb	nb	1.308	1.215	1.273	1.273
Aantal meldingen Centraal Onthaal Jongeren (COJ)	793	685	792	1.255 3)	1.175	1.230
Aantal actieve briefadressen wijkteams	1.413	1.613	1.750	1.194	1.264	1.391

1) Het aantal meldingen VraagWijzer en COJ is inclusief herindicaties

2) Het aantal meldingen geregistreerd door het CJG

3) Het aantal gerouteerde meldingen is toegevoegd aan het totaal aantal meldingen binnen COJ, hierdoor zijn de cijfers vanaf 2021 hoger.

4) niet beschikbaar

Tabel 4.1. Aantal contacten en meldingen van verschillende loketten

CJG

Service & Contact CJG

Op het gebied van het call-aanbod is een toename te zien ten opzichte van de tweede helft van 2021. Het aantal digitale contacten is ten opzichte van de tweede helft van 2021 gelijk gebleven. Het volume gaat voor het overgrote deel over 'eerstelijnscontacten': vragen over afspraken, informatie over vaccinaties/vaccinatiedagen en verdere algemene informatie. De overige contacten zijn intensievere contacten met de jeugdverpleegkundigen over de gezondheid en ontwikkeling van het kind.

Meldingen wijkteam

Het CJG registreert ook het aantal aanmeldingen dat wordt gedaan in het wijkteam. Dit aantal is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van de tweede helft van 2021. Het gaat dan om aanmeldingen vanuit de reguliere en aanvullende contactmomenten JGZ en aanmeldingen die worden gedaan van uit de aanvullende contactmomenten met (ortho)pedagogen. De instroom van jeugdigen via het CJG is relatief veel lager en daardoor niet te vergelijken met de instroom van volwassenen via de VraagWijzer. De verklaring voor dit lage aantal is dat de Vraagwijzer de centrale aanmeldroute vormt voor de meldingen van volwassenen uit het volwassenenwijknetwerk, terwijl er voor jeugd nog andere belangrijke aanmeldroutes zijn via school/schoolmaatschappelijk werk, via huisartsen en via welzijnspartners.

VraagWijzer

Contact met de VraagWijzer kan digitaal, telefonisch of persoonlijk aan de balie plaatsvinden. Het aantal klanten dat binnenloopt of contact opneemt met de Vraagwijzer is ten opzichte van het voorgaande halfjaar toegenomen, van 69.134 in de 2^e helft van 2021 naar 75.934 in de 1^e helft van 2022.

Het aantal meldingen gedurende de afgelopen twee jaar blijft stabiel, gemiddeld rond de 16.700 meldingen per half jaar. In de 1^e helft van 2022 kwamen er 16.913 Wmo meldingen binnen.

COV en COG

Het totale aantal meldingen is 1.177. Een lichte daling ten opzichte van de 2^e helft van 2021 (1.273).

COJ

In het eerste half jaar van 2022 hebben 1.230 jongeren een melding gedaan bij COJ. Dit is vergelijkbaar met het aantal jongeren die zich in de eerste helft van 2021 hebben gemeld bij COJ (namelijk 1.255 jongeren).

4.2.2 Doorlooptijd

Doorlooptijd loketten en meldpunten	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
Gemiddelde doorlooptijd Wmo meldingen in dagen						
- VraagWijzer	38	44	28	40	42	47
- Centraal Onthaal Volwassen (COV)	34	38		34	35	41
- Centraal Onthaal Gezinnen (COG)	niet beschikbaar			45	47	64
- COV en COG	niet beschikbaar		38	37	37	
- Centraal Onthaal Jongeren	niet beschikbaar		45	47	38	69

Tabel 4.2 Gemiddelde doorlooptijd

VraagWijzer

Een Wmo-melding kent een onderzoeksfase van maximaal 6 weken. Sinds 2020 is er sprake van een oplopende doorlooptijd voor het afhandelen van Wmo meldingen. Sinds de eerste helft van 2022 komt de gemiddelde doorlooptijd boven de norm van 42 dagen uit. Er zijn meerdere oorzaken voor het stijgen van de doorlooptijd. De grote uitstroom van ervaren Wmo-adviseurs en krapte op de arbeidsmarkt blijft leiden tot een capaciteitsprobleem. Er worden verschillende maatregelen genomen om de voorraden van Wmo meldingen weg te werken, zo zetten we in op extra capaciteit

voor Wmo-consulenten, extra inhuur van medewerkers en een aangepaste wervingsprocedure voor Wmo-adviseurs.

Sinds de zomer van 2022 wordt er gewerkt aan een andere manier van aansturing en het verzamelen van managementinformatie, om meer inzicht te krijgen in de dienstverlening aan de Rotterdammers op het gebied van de Wmo. Hierbij kan gedacht worden aan telefonische bereikbaarheid, uitgevoerde evaluaties met Rotterdammers en de opbouw van de voorraad. De oudste aanvragen worden nu eerst afgehandeld, zodat de Rotterdammers die het langste wachten, nu aan de beurt zijn. Dit levert dus voor de volgende monitor een andere set aan gegevens op. In deze monitor loopt de termijn op als gevolg van het feit dat de oudste aanvragen nu het eerst worden afgehandeld.

COV en COG

De doorlooptijd van de meldingen bij COV is uitgekomen op 40,7 dagen. Dat is een stijging ten opzichte de afgelopen halfjaren toen deze steeds op 37 of 38 dagen uitkwam.

De doorlooptijd van de meldingen bij COG is uitgekomen op 64,1 dagen. Dat is een forse stijging ten opzichte van de 2^e helft van 2021 (47,3) en de 1^e helft van 2021 (45). Een analyse van dit gemiddelde laat zien dat er enkele meldingen zijn met een lange doorlooptijd die het gemiddeld flink laten stijgen. Er zal per casus onderzocht worden wat de reden is van de lange doorlooptijd.

COJ

In de eerste helft van 2022 bedraagt de gemiddelde doorlooptijd van de ondersteuningsverslagen 69 dagen. Dit ligt ruim boven de maximale doorlooptijd van 42 dagen. Een groot verloop van ervaren Wmo-adviseurs die de ondersteuningsverslagen maken is de reden voor de forse toename van de doorlooptijd. Met name de continue hoge werkdruk die wordt ervaren door de Wmo-adviseurs onder andere door de emotionele belasting die het werk met zich meebrengt was voor veel Wmo-adviseurs de reden om een nieuwe uitdaging elders te zoeken. Begin 2022 is een nieuwe groep Wmo-adviseurs gestart en in de eerste helft van 2022 opgeleid. De verwachting is dat met de nieuwe groep Wmo-adviseur de doorlooptermijnen van de Wmo-meldingen in de tweede helft van 2022 zullen afnemen.

4.2.3 Publieksreacties

Algemene Cliënttevredenheid	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Aantal ingediende klachten VraagWijzers	107	102	105	133
Aantal gegronde klachten VraagWijzers	7	6	6	7
Aantal ingediende bezwaarschriften 1)	97	110	97	99
% afgehandelde gegronde bezwaarschriften	21,10%	23,50%	35,50%	28,80%

1) Dit betreft het totaal aantal bezwaren voor de Wmo en de Jeugdwet

Tabel 4.3 Cliënttevredenheid en klachten VraagWijzer en informatie over bezwaren

Het percentage gegronde klachten over de Vraagwijzer ligt sinds de 2^e helft van 2020 rond de 5,5%. In de 1^e helft van 2022 werden er 7 van de 133 ingediende klachten gegrond verklaard.

Het aantal ingediende bezwaarschriften ligt de afgelopen twee jaar rond de 100 per half jaar. Na een geleidelijke toename van het percentage afgehandelde gegronde bezwaarschriften over de periode

2020 en 2021, zien we dit cijfer in de 1^e helft van 2022 stabiliseren. In de 1^e helft van 2022 is dit percentage 28,8%.

5 Wijkteams

5.1 De bedoeling van de wijkteams

De Rotterdamse wijkteams bieden professionele ondersteuning aan Rotterdammers met complexe problematiek of multiproblematiek, in de wijk waar ze wonen en leven. De wijkteams zetten in op het duurzaam versterken van zelf- of samenredzaamheid, zodat mensen weer zoveel mogelijk op eigen kracht kunnen leven. En dat doen we samen: bewoner, netwerk en hulpverlener. Waar nodig betreft en activeert het wijkteam niet alleen het netwerk rondom de bewoner, maar ook tweedelijns specialistische ondersteuning.

De wijkteams bieden integrale hulp. Dat betekent dat zowel volwassenen als jonge Rotterdammers ondersteuning krijgen vanuit hetzelfde wijkteam. De wijkteams bestaan uit hulpverleners op verschillende terreinen, zoals financiën, jeugdhulpverlening, OGGZ, verstandelijke beperkingen enzovoorts, gespecialiseerd in zorg voor volwassenen, jeugd- en gezinscoaches en wijkcoaches.

Naast basishulp, waarbij de wijkteams zelf de rol van hulpverlener vervullen, wordt er waar dat nodig is specialistische hulp voor burgers ingekocht (arrangementen). Het wijkteam blijft in die situaties actief de voortgang van die specialistische hulpverlening monitoren en blijft ook gedurende die periode naast de burger, zijn situatie en/of gezin staan. De wijkteammedewerker verleent dus zelf hulp, en monitort daarnaast ook de voortgang van de specialistische hulpverlening (casusregie).

In totaal zijn er 43 integrale wijkteams voor jeugd en volwassenen, met medewerkers vanuit verschillende organisaties en aansturing vanuit de gemeente Rotterdam. In het Rotterdamse stelsel van zorg en welzijn nemen de wijkteams een sleutelpositie in. Inwoners worden verwezen vanuit de loketten VraagWijzer, JongerenLoket, Stedelijke Zorg, of zij worden direct naar het wijkteam verwezen door het brede netwerk, onder andere door school, Centrum Jeugd & Gezin, huisartsen of andere hulpverleners vanuit welzijnsorganisaties.

5.2 Hoe gaat het met de wijkteams?

Vanaf begin 2015 bieden de wijkteams hulp en ondersteuning aan Rotterdammers die te maken hebben met complexe problematiek. De wijkteams hebben een sterke positie in de wijk en in het netwerk. Uit deze raadsmonitor blijkt ook dat de wijkteamorganisatie zwaar belast is en dat er ruimte is voor verbetering. Zo hebben sommige wijkteams te maken met opgelopen wachttijden. De afgelopen jaren is de vraag naar ondersteuning van de wijkteams gestegen, en tegelijkertijd groeide de formatie niet mee. Zo nam bijvoorbeeld het aantal Rotterdammers dat zorg krijgt vanuit het wijkteam het afgelopen half jaar flink toe, zie hiervoor paragraaf 2.2.3. Er wordt hard gewerkt om de druk op de wijkteams te verlagen. Zo zetten we extra capaciteit in om de wachttijden te verlagen en wordt met de nieuwe inkoop getracht meer flexibiliteit in te bouwen, zodat we kunnen meebewegen met de toenemende vraag naar zorg en ondersteuning.

5.2.1 Instroom

Instroom wijkteams	1e half jaar 2019 totaal	1e half jaar 2020 totaal	2e half jaar 2020 Basis- hulp	2e half jaar 2020 Casus- regie	1e half jaar 2021 Basis- hulp	1e half jaar 2021 Casus- regie	2e half jaar 2021 Basis- hulp	2e half jaar 2021 Casus- regie	1e half jaar 2022 Basis- hulp	1e half jaar 2022 Casus- regie
Totaal instroom Volwassenen in periode	3.507	3218	2.948	357	2.784	362	3.124	364	3.376	376
Totaal instroom Jeugd in periode	3.445	2017	1.568	445	1.740	361	1.570	369	1.641	405

In de bovenstaande tabel is de instroom in de wijkteams weergegeven. Bij basishulp volwassenen is er sinds laatste half jaar van 2021 – na een periode van lagere instroom – weer sprake van een toename in de instroom. Deze periode van lagere instroom wordt toegeschreven aan de coronapandemie, die er in de volle breedte van de samenleving voor zorgde dat burgers minder hulp vroegen. De instroom is nu weer terug op het niveau van voor de pandemie. Ook jeugd kende als gevolg van de coronapandemie een lagere instroom als gevolg van de coronacrisis. Deze instroom is nog niet terug op het niveau van voor de pandemie maar is wel toegenomen.

5.2.2 Actieve casussen

Actieve casussen wijkteams Jeugd						
Jaar	1e helft 2019	1e helft 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Basishulp			2.936	2.958	2.885	2.864
Casusregie			2.429	2.368	2.338	2.329
Totaal casussen	2775	3241	5.365	5.326	5.223	5.193
Actieve casussen wijkteams Volwassenen						
Jaar	1e helft 2019	1e helft 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Basishulp			3.203	3.156	3.223	3.969
Casusregie			681	808	862	909
Totaal casussen	3.532	3.429	3.884	3.964	4.085	4.878
Actieve casussen wijkteams totaal Jeugd en Volwassenen						
Jaar	1e helft 2019	1e helft 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Basishulp			6.139	6.114	6.108	6.833
Casusregie			3.110	3.176	3.200	3.238
Totaal casussen	6.307	6.670	9.249	9.290	9.308	10.071

Het totaal aantal actieve casussen is ten opzichte van het voorgaande half jaar toegenomen: 10.071 in de eerste helft van 2022 ten opzichte van 9.308 in de tweede helft van 2021. Deze toename zit met name in het aantal Rotterdammers dat basishulp krijgt, dat over het afgelopen half jaar met meer dan 700 is toegenomen.

5.2.3 Uitstroom

Ondersteuning vanuit het wijkteam is in principe kortdurend. Hiervoor zijn richtlijnen opgesteld. De gemiddelde ondersteuningsperiode wanneer we naar basishulp kijken zit aan de bovenkant van deze richtlijn: 3 tot 6 maanden bij volwassenen, 9 tot 12 maanden bij jeugd. Er zijn altijd Rotterdammers die meer nodig hebben dan de richtlijn. Het wijkteam blijft hen dan gewoon ondersteunen.

Vervolg na wijkteams	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Totale uitstroom uit de wijkteams	4.608	4.956	5.594	5.107	5.404	5.794
(Basishulp en casusregie)						
Uitstroom Volwassenen	2.630	3.073	3.380	3.089	3.344	3.755
Gemiddelde ondersteuningsperiode in weken	26,9	23,3	25,15	27,8	29,6	27,4
% Langer dan 6 maanden in hulp en/of ondersteuning Volwassenen Basishulp	44%	31%	38%	41%	41%	36%
Uitstroom Jeugd	1.978	1883	2.214	2.018	2.060	2.039
Gemiddelde ondersteuningsperiode in weken Basishulp	49	27,8	29,9	34,6	37,3	44,1
% Langer dan 12 maanden in hulp en/of ondersteuning Jeugd Basishulp	37%	16%	18%	27%	28%	34%

Er is sprake van een toename in de ondersteuningsperiode bij zowel volwassenen als jeugd. Bij basishulp volwassenen is de doorlooptijd opgelopen van gemiddeld 23,7 weken in de 2^e helft van 2020, naar 27,4 weken in de 1^e helft van 2022. Bij jeugd is de ondersteuningsperiode substantieel toegenomen van gemiddeld 29,9 weken in de 2^e helft van 2021 naar 44,1 weken in de 1^e helft van 2022. Deze toename wordt nader geanalyseerd maar is zeker ten dele toe te schrijven aan de wachtlijsten in de specialistische zorg. Bij jeugd is het percentage cliënten dat langer dan 12 maanden hulp en ondersteuning krijgt de afgelopen 1,5 jaar toegenomen met 16%.

5.2.4 Publieksreacties

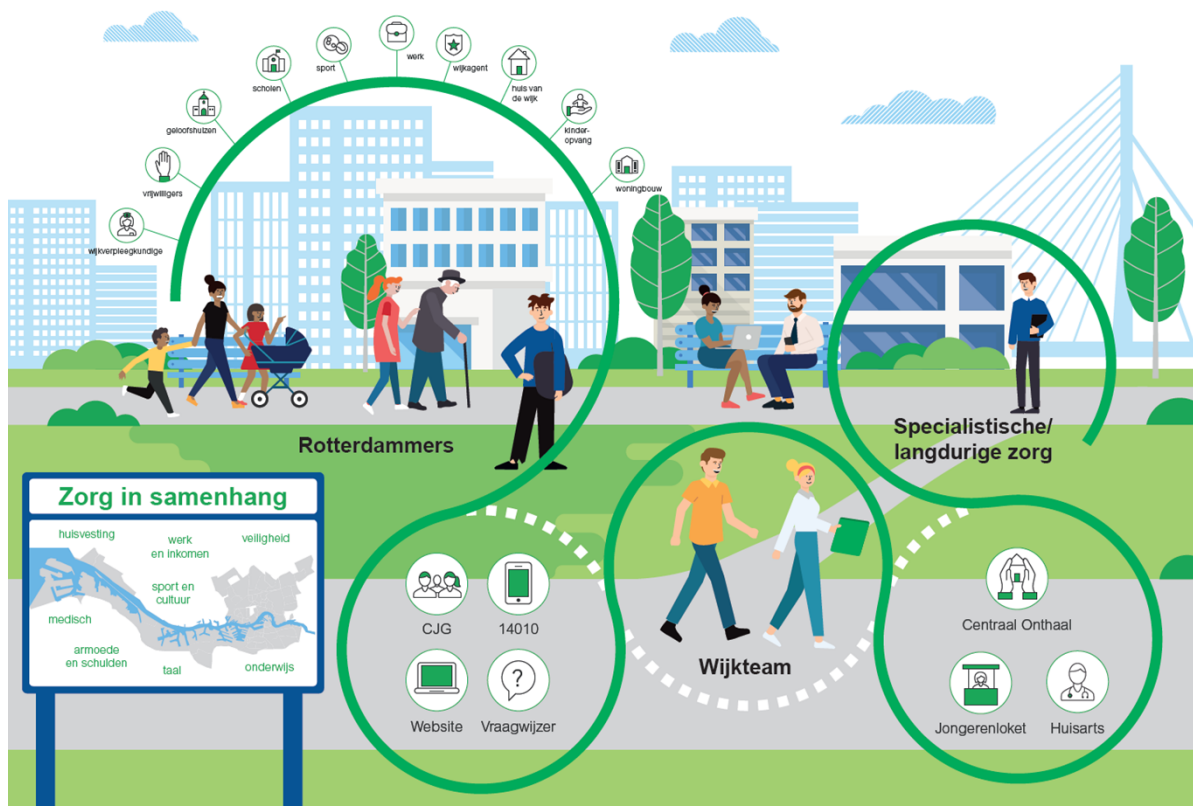
Klachten	1e helft 2019	1e helft 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	2e helft 2021	1e helft 2022
Aantal ingediende klachten bij klachtenbureau cluster MO	65	55	50	66	41	45
Aantal (deels) gegronde klachten bij klachtenbureau cluster	29	6	6	8	7	6

In de eerste helft van 2022 kwamen er 45 klachten binnen over de wijkteams, afgezet tegen 41 klachten in het voorgaande half jaar. Het aantal gegronde klachten in de eerste helft van 2022 is 6, ten opzichte van 7 in de tweede helft van 2021. De meeste klachten zijn ingediend over de informatievoorziening, maatwerk en professionaliteit.

6 Specialistische hulp/ tweedelijns ondersteuning

6.1 De bedoeling van de specialistische hulp / tweedelijns ondersteuning?

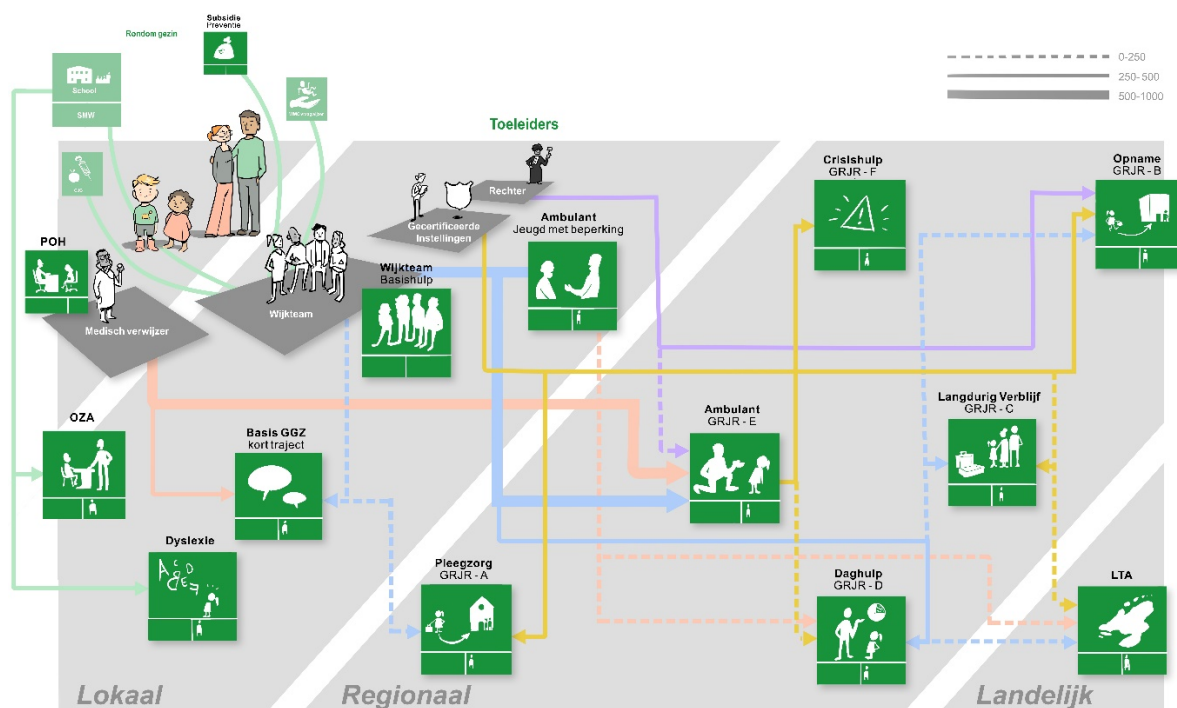
De gemeente wil graag dat alle Rotterdammers kunnen meedoen in de stad. Sommige inwoners hebben daar hulp bij nodig, als gevolg van bijvoorbeeld een verstandelijke beperking, psychiatrische klachten, ontwikkelingsproblemen of ouderdomsbeperkingen. In Rotterdam organiseren we de zorg en ondersteuning dichtbij de Rotterdammers. Dat betekent dat we zorg en ondersteuning inzetten die de eigen kracht van mensen en hun omgeving bevordert, met aanvullende professionele, tweedelijns-ondersteuning waar dat nodig is. De professionele ondersteuning aan Rotterdammers in het kader van de Wmo en de Jeugdwet is gericht op het vergroten van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, daarbij gebruik makend van de netwerken van bewoners, het wijknetwerk en het welzijnsaanbod.

6.2 Hoe gaat het met de specialistische hulp / tweedelijns ondersteuning?

In dit hoofdstuk presenteren we de cijfers over heel 2021 voor jeugdhulp en de maatwerkvoorzieningen Wmo met vergelijkingscijfers van 2020. Bij de jeugdhulp maken we onderscheid tussen regionale, lokale en landelijke ingekochte jeugdhulp. Hoe dit en de toeleiding

zich tot elkaar verhoudt laat zich het beste zien in onderstaande Infographic². Deze geeft weer welke ondersteuningsmogelijkheden mogelijk zijn binnen het stelsel van jeugdhulp. Globaal gaat het om ondersteuning van licht naar zwaar. Er is geen standaard route die een gezin moet doorlopen binnen de specialistische jeugdhulp, het betreft ondersteuning op maat. Dit kan van lokaal naar regionaal, van regionaal naar landelijk ingekocht maar ook afwisselend. De in te zetten ondersteuning is afhankelijk van de problematiek en ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en het gezin.

6.3 Instroom

6.3.1 Jeugdhulp

Deze paragraaf toont het aantal nieuwe arrangementen afgegeven in de eerste helft van 2022 in vergelijking met eerdere jaarhelften. Instroom in een jaarhelft is gedefinieerd als een nieuw arrangement van een cliënt die het half jaar daarvoor geen zorg ontvangen heeft. De nieuwe uitstroom is uitgesplitst naar de volgende drie financieringsstromen:

1. Rotterdam lokaal betreft: Basis GGZ (BGGZ) voor jeugdigen, dyslexie en extramurale hulp voor jeugdigen met een beperking. De gemeente koopt deze zorg zelfstandig in.
2. PGB: dit is de instroom van het aantal nieuwe indicaties Jeugdhulp dat met een persoonsgebonden budget (PGB) wordt ingekocht.
3. Rotterdams deel van de GRJR: een groot deel van de specialistische jeugdhulp wordt via de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) ingekocht. Naast Rotterdam nemen nog 14 andere gemeenten uit de regio Rijnmond deel aan deze inkoop.

² Een toelichting op de Infographic vindt u in het stuk 'Bijlage 1 behorende bij 20bb6506 - Infographic Jeugdhulp en toelichting op onderdelen', onder registratienummer '20bb6507'.

De instroom betreft afgegeven indicaties. Niet elke indicatie hoeft verzilverd te worden. Het aantal arrangementen/hulptrajecten dat daadwerkelijk start kan dus lager liggen dan het totale instroomcijfer. Daarnaast kunnen sommige cliënten meerdere indicaties hebben en meerdere keren voorkomen in de tabellen.

Instroom specialistische jeugdhulp (lokaal)	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
Jeugd met een beperking	165	202	162	139	160
Basis JGGZ	311	295	275	347	363
Dyslexie	164	135	215	169	195
Instroom PGB	233	243	240	260	337
Totale aantal nieuwe arrangementen/PGB's	873	875	892	915	1.055

Tabel 6.1 Instroom specialistische jeugdhulp – ingekocht door de gemeente

Voor Jeugd met een beperking heeft eind 2021 een extra gunning plaats gevonden, om 150 extra cliënten te helpen vanaf eind 2021 en in 2022. Hierdoor is de lichte daling in de instroom voor ondersteuning aan Jeugd met een Beperking van tweede helft 2021 weer omgebogen. Uit de verantwoording van de aanbieders over de extra gunning op de drie onderdelen dagprogramma, mantelzorgondersteuning en ambulante zien we dat er minder instroom is dan verwacht is op de laatste twee onderdelen. Voor de dagprogramma's, waar wij de grootste krapte in plekken ervaren, zien we juist een extra groei in het aantal extra plekken. Meer jeugdigen dan verwacht worden ondersteund binnen het onderdeel daghulp. De verwachting is dat deze trend in het tweede half jaar van 2022 voortgezet zal worden.

De instroom bij basis GGZ is wat hoger dan in de perioden ervoor. Dit is het resultaat van het vergroten van de mogelijkheden voor een basis GGZ traject en de tussentijdse inkoop voor BGGZ+. Door het aanbod uit te breiden, is er meer capaciteit voor behandelingen beschikbaar gekomen. Daarnaast zijn de duur en intensiteit van de behandelingen verruimd. Hiermee wordt beoogd om de hoge druk en wachtlijsten bij de specialistische GGZ te verlagen, door de toestroom naar deze hulp om te buigen naar de Basis GGZ.

De instroom bij dyslexie is toegenomen. Dit kan te verklaren zijn door meer aanmeldingen na Corona.

De instroom voor Pgb is gestegen met ongeveer 100 aanvragen. Dit hangt samen met het feit dat de gecontracteerde zorg te kampen heeft met wachttijden ten gevolge personele krapte en ouders en verzorgers zoeken naar aanbieders waarbij de hulp sneller wordt geleverd.

Onderstaande tabel toont het aantal nieuw afgegeven arrangementen voor Rotterdamse cliënten binnen de GRJR.

Instroom Jeugdhulp specialistische ondersteuning – regionale inkoop	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
A. Pleegzorg (GRJR Rotterdam)	94	111	106	86	147
B. Opname Bed & Behandeling (GRJR Rotterdam)	136	102	156	163	116
C. Langdurig verblijf (GRJR Rotterdam)	58	38	50	44	40
D. Steun, hulp of behandeling overdag (GRJR Rotterdam)	176	164	192	240	187
E. Ambulante hulpverlening in de thuissituatie (GRJR Rotterdam)	853	1.099	1.033	1.000	992
Totale aantal nieuwe arrangementen	1.317	1.514	1.537	1.533	1.482

Tabel 6.2 Instroom specialistische ondersteuning Jeugd – regionaal ingekochte hulp

De instroom van opdracht E (Ambulante hulpverlening in de thuissituatie) blijft dalen, net als in de 2^e helft van 2021 wordt ingezet op wegwerken van de wachtlijsten. Zoals toegelicht bij Jeugdhulp lokaal is extra basis GGZ ingekocht. Dit om jeugdigen sneller vanuit de specialistische ambulante jeugdhulp (SGGZ) te kunnen afschalen waardoor de wachtlijsten en wachttijden in de SGGZ afnemen.

De stijging binnen opdracht A (pleegzorg) heeft te maken met de wijziging in het Woonplaatsbeginsel, hierdoor zijn meerdere jeugdigen onder de verantwoordelijkheid van Rotterdam komen te vallen.

6.3.2 Wmo voorzieningen

In onderstaande tabel staat de instroom van nieuwe cliënten met een indicatie voor de verschillende soorten Wmo-maatwerkvoorzieningen³ voor de verschillende halfjaren. Iemand wordt gezien als nieuwe cliënt wanneer hij/zij niet binnen een periode van 6 maanden daarvoor ook een indicatie had voor een maatwerkvoorziening.

Instroom tweedelijns ondersteuning Wmo	Aantal cliënten 1e half jaar 2019	Aantal cliënten 1e half jaar 2020	Aantal cliënten 2 ^e halfjaar 2020	Aantal cliënten 1 ^e halfjaar 2021	Aantal cliënten 2 ^e halfjaar 2021	Aantal cliënten 1 ^e halfjaar 2022
Instroom vanuit:						
VraagWijzer	5.325	5.788	5.096	5.050	5.983	5.267
Wijkteam	232	408	357	387	369	322
Centraal Onthaal Volwassenen	491	436	415	479	358	409
Centraal Onthaal Jongeren	197	212	177	238	215	84
Totaal 1)	6.306	6.916	6.126	6.232	7.028	6.163
Instroom per soort ondersteuning:						
Wmo-arrangement per cliëntgroep						
* Ouderen/Somatiek	2.053	2.140	1.860	1.841	2.136	1.849
* Lichamelijk Beperkten	72	51	63	66	52	60
* Verstandelijk Beperkten extramuraal	119	144	130	133	133	106
* Verstandelijk Beperkten intramuraal	6	6	5	13	8	3
* (O)GGZ extramuraal 2)	1.221	1.339	1.322	1.374	1.246	1.117
* (O)GGZ intramuraal	119	112	95	181	87	83
* Zintuiglijk beperkten	4	5	4	5	5	5
Vervoer	1.626	1.698	1.402	1.418	1.900	1.693
* waarvan: collectief aanvullend vervoer	1.375	1.523	1.236	1.251	1.718	1.523
* waarvan: vervoer naar dagbesteding	155	93	113	107	111	109
Hulpmiddel	735	905	826	771	940	787
Woningaanpassing	352	519	418	455	539	480

1) De totalen zijn geen optellingen van de aantallen erboven: er zijn cliënten die zijn ingestroomd waarvan onbekend is via welk loket zij de indicatie afgegeven hebben gekregen.

2) Binnen deze cliëntgroep vallen ook cliënten die behoren tot de bijzondere doelgroepen Dak- en thuisloze volwassenen, Dak- en thuisloze jongeren, Slachtoffers huiselijk geweld, (O)GGZ met kinderen in de opvang. De splitsing naar deze bijzondere doelgroepen is in de systemen niet waar te nemen en cijfers zijn hierover dus niet te presenteren.

Tabel 6.3 Instroom tweedelijns ondersteuning Wmo

Instroom in ondersteuning, heeft een startpunt bij VraagWijzer, Wijkteam, Centraal onthaal Volwassenen, Centraal Onthaal Gezinnen en Centraal Onthaal Jongeren.

Bij Centraal Onthaal Jongeren stromen cliënten in die vanwege hun multiproblematiek een intensief Wmo-arrangement nodig hebben, waar ook nachtelijk toezicht en/of huisvesting onderdeel van uitmaakt. Hier is de daling in het 'aantal unieke cliënten met een eerste indicatie' te zien (84). Zie ook

³ Een Wmo-maatwerkvoorziening is een individuele voorziening waar een cliënt op grond van de door de gemeente afgegeven indicatie recht op heeft. Wmo-maatwerkvoorzieningen worden onderscheiden in Wmo-arrangementen (ondersteuning in de vorm van diensten), vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen en woningaanpassingen.

H.4. en H.7 van deze raadsmonitor; centraal onthaal had tekort aan personeel dat een onderzoek na een melding kan uitvoeren. Daarmee is het aantal 'eerste indicaties' zeer laag. Het totaal voor het jongerenloket in het 1^e halfjaar 2022 komt op 254 indicaties voor 236 unieke cliënten.

Instroom op Wmo-arrangementen blijft op clientgroepen ouderen en (O)GGZ extramuraal het grootst.

6.3.3 Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (Rotterdamse cliënten)

Rotterdamse cijfers VTTR	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e halfjaar 2020	1e halfjaar 2021	2e halfjaar 2021	1e halfjaar 2022
Adviezen	2.580	3.028	4.280	4.617	4.370	4.165
Meldingen	4.258	3.926	3.801	4.005	3.427	3.297

Tabel 6.4 Instroom VTTR

Het aantal adviesvragen in het 1e halfjaar 2022 (4.165) was lager dan in dezelfde periode vorig jaar (4.370). In het 1e halfjaar 2022 daalde het aantal meldingen bij VTTR naar 3.297 (t.ov. 4.005 in het 1e halfjaar 2021).

Sinds de aanscherping van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in 2019 had Veilig Thuis landelijk te maken gehad met een stijgende instroom. Vanaf 2021 zien we een daling van het aantal meldingen bij VTTR. Sinds het 1e halfjaar 2022 daalt ook het aantal adviesvragen na een forse stijging in de afgelopen jaren. Een afname van het aantal meldingen is volgens VTTR niet altijd een zorg als de adviesvrager met een advies verder kan zonder te hoeven melden.

VTTR vermoedt dat de daling van het aantal meldingen in 2021 het gevolg was van dat professionals als gevolg van de coronamaatregelen minder achter de voordeur kwamen. Mogelijk geldt dit ook voor het begin van 2022. In het derde kwartaal 2022 ziet VTTR weer een toename van het aantal meldingen.

VTTR ziet dat de ernst van de meldingen toeneemt, waardoor VTTR vaker dan voorheen eigen diensten als onderzoek of 'voorwaarden en vervolg' (veiligheidsafspraken) inzet.

6.3.4 Jeugdbescherming Rijnmond (Rotterdamse cliënten)

De Gecertificeerde Instelling (GI) wordt ingezet wanneer de veiligheid en/of ontwikkeling van een kind wordt bedreigd. De rechter kan na onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) een dwangmaatregel opleggen zoals een ondertoezichtstelling (OTS) of een voogdijmaatregel. Ook kan een rechter een jeugdreclasseringsmaatregel (JR) opleggen in strafrechtelijk kader. Deze maatregelen worden door een GI uitgevoerd. Wanneer er een acute crisis optreedt, kan het crisisinterventieteam (CIT) van de GI Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) ingeschakeld worden.

Instroom jeugdbescherming	1e halfjaar 2021	2e halfjaar 2021	1e halfjaar 2022
Ondertoezichtstelling (OTS)	329	208	164
Jeugdreclasseringsmaatregel (JR)	286	215	146
Voogdij	37	30	22

Tabel 6.5 Instroom jeugdbescherming

Tot 2021 werden alleen de gegevens van JBRR gebruikt voor deze rapportage. Vanaf de rapportage over heel 2021 zijn ook de data van de William Schrikker Jeugdbescherming en -Reclassering en van het Leger de Heils opgenomen in de rapportage. De periode voor 2021 zal niet meer meegenomen worden in de rapportage omdat dit een ander beeld geeft dan de aantallen van de drie instellingen samen.

Bij de instroom van nieuwe cliënten blijft bij alle wettelijke maatregelen de daling doorzetten.

6.4 Huidig cliëntenbestand

6.4.1 Huidig cliëntenbestand jeugdhulp

Onderstaande tabellen tonen het aantal cliënten dat jeugdhulp ontving in desbetreffende perioden. Het is mogelijk dat een cliënt meerdere soorten jeugdhulp ontvangt (bijvoorbeeld ambulante hulpverlening thuis en dyslexie). In dat geval staat deze cliënt bij beide typen zorg. Alleen de laatste regel van elke tabel laat het unieke aantal cliënten zien dat Jeugdhulp ontvangt.

De eerste tabel heeft betrekking op de jeugdhulp die de gemeente zelfstandig inkoop.

Aantal cliënten lokale Jeugdhulp	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
Jeugd met een beperking (lokaal Rotterdam)	813	850	839	808	808	814
Basis JGGZ (lokaal Rotterdam)	731	949	865	924	1031	1052
Dyslexie (lokaal Rotterdam)	428	566	554	574	547	550
Pgb (lokaal Rotterdam)	1.007	1.138	1.191	1.204	1.231	1.322
Totaal aantal unieke cliënten	2.821	3.328	3.280	3.489	3.465	3.716

Tabel 6.6 cliënten specialistische ondersteuning Jeugd – lokaal ingekochte hulp.

Bij de lokale jeugdhulp blijft het totale aantal cliënten groeien. Deze groei is vooral te verklaren door een groei bij de basis GGZ. In paragraaf 6.3.1 schreven we reeds dat de instroom hoger is voor Basis GGZ dankzij het verruimen van de mogelijkheden voor de inzet van een Basis GGZ traject en de extra inkoop BGGZ+.

De volgende tabel toont het aantal Rotterdamse cliënten dat gebruik maakt van jeugdhulp die regionaal via de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) is ingekocht.

Cliënten Jeugdhulp specialistische ondersteuning – regionale inkoop	1e half jaar 2019	1e half jaar 2020	2e half jaar 2020	1e half jaar 2021	2e half jaar 2021	1e half jaar 2022
A. Pleegzorg (GRJR Rotterdam)	1.028	1.091	1.025	996	1.017	944
B. Opname Bed & Behandeling (GRJR Rotterdam)	426	435	370	376	413	376
C. Langdurig verblijf (GRJR Rotterdam)	151	175	150	153	152	160
D. Steun, hulp of behandeling overdag (GRJR Rotterdam)	367	409	409	433	487	539
E. Ambulante hulpverlening in de thuissituatie (GRJR Rotterdam)	4.023	3.727	3.230	3.510	3.505	3.464
Totaal aantal unieke cliënten	5.789	5.339	4.746	5.010	5.088	5.015

Tabel 6.7 Aantal cliënten specialistische ondersteuning Jeugd – regionaal ingekochte hulp

De stijging van het aantal jeugdigen in opdracht D (Steun, hulp of behandeling overdag) komt mede door een nieuw Zorgonderwijscentrum en een toename van aanbod in daghulp. Ook een verzwaring van de doelgroep zorgt voor een verschuiving van jeugdigen (vanuit opdracht E) naar opdracht D. Ook de (soms) beperkte doorstroom richting de residentiële jeugdhulp (verblijf), onderwijs of kinderopvang zorgt voor een toename van het aantal jeugdigen in opdracht D.

De instroom en het aantal jeugdigen in opdracht B (Opname Bed & Behandeling) is afgenomen. Een verklaring hiervoor is de afbouw van de gesloten jeugdhulp.

Het aantal jeugdigen in opdracht C (Langdurig verblijf) is redelijk stabiel, dit hangt samen met het aanbod. Er is sprake van een lichte afname van de instroom, en een toename van het aantal jongeren in zorg. Mogelijk zijn beperkte doorstroombmogelijkheden (Wmo, Wlz, woningnood) van invloed hierop.

Een jeugdige kan zowel lokale als regionale ingekochte jeugdhulp ontvangen en dus zowel in tabel 6.6 als 6.7 voorkomen. Indien we alleen kijken naar het aantal unieke cliënten dat Jeugdhulp ontving in Rotterdam, dan komt dit uit op 7.091 cliënten in de eerste helft van 2022 t.o.v. 7.980 cliënten in de tweede helft van 2021. In deze totaalcijfers telt een client die zowel regionale als lokale hulp ontvangt, éénmaal mee.

6.4.2 Huidig cliëntenbestand Wmo voorzieningen

In onderstaande tabel staat informatie over het aantal cliënten dat in een bepaald halfjaar een indicatie had voor een maatwerkvoorziening. Cliënten kunnen een indicatie hebben voor meerdere soorten maatwerkvoorzieningen. Zij worden dan zowel bij de ene als bij de andere soort(en) maatwerkvoorziening(en) meegeteld als cliënt.

Cliënten met tweedelijnsondersteuning Wmo	Aantal cliënten 1e halfjaar 2019	Aantal cliënten 1e halfjaar 2020	Aantal cliënten 2e halfjaar 2020	Aantal cliënten 1e halfjaar 2021	Aantal cliënten 2e halfjaar 2021	Aantal cliënten 1e halfjaar 2022
Totaal aantal unieke cliënten	49.707	51.009	51.254	51.108	51.157	51.034
-waarvan ZIN	47.017	48.777	48.986	48.771	49.016	49.119
-waarvan PGB (totaal)	5.399	5.261	5.310	5.335	5.129	4.498
-waarvan PGB (enkel Wmo-arrangementen)	4.389	4.204	4.234	4.244	4.003	3.813
Bestaand uit:						
- Wmo-arrangement	29.783	31.894	33.097	33.692	33.858	33.918
Waarvan per cliëntgroep						
* Ouderen/Somatiek	15.566	16.859	17.106	17.278	17.829	18.213
* Lichamelijk Beperkten	965	963	934	915	868	842
* Verstandelijk Beperkten extramuraal	1.696	1.714	1.765	1.774	1.731	1.713
* Verstandelijk Beperkten intramuraal	90	108	115	138	136	143
* Zintuiglijk beperkten	99	97	93	90	91	93
* (O)GGZ extramural	10.360	10.923	11.300	11.623	11.595	11.430
* (O)GGZ intramural	1.472	1.716	1.784	1.874	1.608	1.484
- Overgangsrecht AWBZ-Wmo GGZ-C intramuraal	730	446	402	123	-	-
- Vervoer	26.679	26.704	26.196	25.577	25.655	25.644
- Hulpmiddel	10.553	10.851	11.059	10.979	11.045	10.730
- Woningaanpassingen	1.499	2.301	2.888	3.103	3.426	3.667

Tabel 6.8 Informatie over cliënten met een Wmo-indicatie

Het aantal cliënten met een indicatie voor tweedelijnsondersteuning Wmo is met een kleine 2% gedaald tussen het 2e halfjaar 2021 (51.157 unieke cliënten) en het 1e halfjaar 2022 (51.024 unieke cliënten). Het overgrote deel ontvangt deze ondersteuning in natura (ZIN). Een beperkt aantal cliënten ontvangt een persoonsgebonden budget (PGB). Ook zijn er cliënten die een deel van de ondersteuning in natura en een deel via een persoonsgebonden budget ontvangen. Hierdoor is de optelsom van de uitsplitsing in ZIN en PGB groter dan het totaal aantal unieke cliënten.

De meeste cliënten hebben een indicatie voor een Wmo-arrangement, maar er zijn ook veel Rotterdammers met een indicatie voor een vervoersvoorziening, hulpmiddel of woningaanpassing.

In het 1e halfjaar van 2021 waren er nog 123 cliënten met een indicatie voor Overgangsrecht AWBZ-Wmo GGZ-C intramuraal. Deze indicaties zijn afgelopen vanwege de openstelling van de Wet Langdurige Zorg voor deze GGZ-doelgroep.

Een Wmo-arrangement bestaat uit ondersteuning op één of meer van in totaal zeven resultaatgebieden. Onderstaande tabel geeft informatie voor welke resultaatgebieden cliënten geïndiceerd zijn.

Aantal indicaties Wmo-arrangementen per resultaatgebied	1 ^e halfjaar 2019	2 ^e halfjaar 2019	2 ^e halfjaar 2020	1 ^e halfjaar 2021	2 ^e halfjaar 2021	1 ^e halfjaar 2022
- Sociaal en persoonlijk functioneren	14.858	15.845	16.343	16.844	15.810	14.979
waarvan met opvoedingsondersteuning	623	721	791	788	784	1.557
- Ondersteuning en regie bij het voeren van een huishouden	17.873	19.367	19.743	19.995	20.590	21.009
- Financiën	9.462	9.506	9.543	9.302	8.460	7.775
- Dagbesteding	6.105	5.828	5.678	5.651	5.048	4.785
waarvan sociaal	5.022	4.859	4.768	4.765	4.255	4.044
waarvan arbeidsmatig	1.083	969	910	886	793	741
- Ondersteuning bij zelfzorg en gezondheid	3.824	4.242	4.391	4.580	4.177	3.961
- Nachtelijk Toezicht	282	396	434	470	417	405
- Nachtelijk Toezicht en Huisvesting	1.541	1.819	1.892	2.003	1.734	1.618
- Thuisplusflat	39	28			213	342
Aantal indicaties dat bestaat uit						
* één resultaatgebied	17.299	18.743	19.410	19.869	20.565	20.309
* twee resultaatgebieden	7.409	7.873	8.198	8.484	8.326	8.840
* drie resultaatgebieden	4.259	4.377	4.434	4.474	4.249	4.326
* vier resultaatgebieden	1.993	2.086	2.088	2.136	1.938	2.051
* vijf resultaatgebieden	1.041	1.037	1.045	1.022	788	716
* zes resultaatgebieden	15	18	15	9	11	22

Tabel 6.9 Aantal indicaties Wmo-arrangementen per resultaatgebied

De meeste cliënten met een Wmo-arrangement hebben een indicatie voor één resultaatgebied. Het resultaatgebied met de meeste indicaties is het resultaatgebied 'Ondersteuning en regie bij het voeren van een huishouden'. Het aantal indicaties hiervoor is de afgelopen jaren toegenomen. Een verklaring hiervoor is het abonnementstarief voor de eigen bijdrage dat per 1 januari 2019 geldt. Dit houdt in dat de eigen bijdrage van de cliënt is gemaximeerd, ongeacht inkomen of de mate waarin hulp wordt gebruikt. Naast de blijvende stijging op 'Ondersteuning en regie bij het voeren van een huishouden', lijkt er ook een effect van het abonnementstarief te zien op 'woningaanpassingen'. Het abonnementstarief is vastgesteld door het Rijk.

Thuisplusflats

In 2021 zijn zes Rotterdamse seniorencomplexen omgedoopt tot Thuisplusflats. De Thuisplusflats zijn door de gemeente Rotterdam ontwikkeld om een woonzorg-concept voor ouderen te creëren tussen zelfstandig thuis en het verpleeghuis in. In een Thuisplusflat vinden dagelijkse activiteiten plaats voor en door ouderen is één preferent zorgaanbieder actief die met een herkenbaar en aanspreekbaar team, zorg en ondersteuning biedt vanuit de drie zorgwetten (Wmo, Zvw (wijkverpleging) en Wlz (vpt/mpt)). In de Thuisplusflat wordt ingezet op preventie, vroegsignalering en het tegengaan van de versnippering in de zorg. Zo zijn de activiteiten gericht op gericht op vitaliteit en ontmoeting (tegengaan van eenzaamheid). Er is (twee)wekelijks een signaleringsoverleg waarin medewerkers van wonen, ondersteuning en zorg signalen van eenzaamheid en

gezondheidsachteruitgang bespreken, zodat hier vroegtijdig op ingespeeld kan worden en de escalatie van zorgvragen kan worden voorkomen. En met de inzet op één preferent aanbieder wordt de versnippering in de zorg tegengaan en spelen we in op het groeiende tekort aan zorgpersoneel door de zorg efficiënter en effectiever te organiseren.

De Thuisplusflat zijn in het landelijk programma Wonen en Zorg voor Ouderen (WOZO) benoemd als voorbeeld van een unieke samenwerking tussen zorgorganisaties woningcorporaties, welzijnspartijen en de gemeente. De uitbreiding van de Thuisplusflats met minimaal 14 complexen is een collegetarget waar gedurende de collegeperiode op wordt ingezet. De Thuisplusflats vallen onder het programma Rotterdam Ouder en Wijzer en het Langer Thuis Akkoord.

6.4.3 Jeugdbescherming Rijnmond (Rotterdamse cliënten)

In de tabel staat informatie over het aantal jeugdigen dat een lopende jeugdbeschermingsmaatregel of crisisinterventie had.

Huidig bestand jeugdbescherming	1e halfjaar 2021	2e halfjaar 2021	1e halfjaar 2022
Ondertoezichtstelling	1.373	1.273	1.173
Jeugdreclasseringsmaatregel	526	491	473
Voogdij	358	352	444
Crisisinterventies	561	365	426

Tabel 6.10 huidig clientbestand jeugdbescherming

Doel van deze rapportage is om de afname van de inzet van maatregelen te kunnen volgen. Bij het formuleren van de doelstelling konden de data in dit overzicht alleen door JBRR gerapporteerd worden. Tot 2021 werden daarom alleen de gegevens van Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) gebruikt voor deze rapportage. In de rapportage over heel 2021 zijn voor het eerst ook de cijfers van William Schrikker Stichting Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (WSSJBRR) en het Leger des Heils opgenomen. In deze rapportage over de eerste helft van 2022 wordt deze lijn doorgezet. Er worden cijfers gepresenteerd van de drie instellingen vanaf begin 2021.

De GI's hebben over 2021 een aangepaste telling aangeleverd voor het overzicht lopende unieke cliënten. Het beeld blijft voor de inzet van Ondertoezichtstellingen gelijk. Er is sprake van een geleidelijke daling van het aantal Ondertoezichtstellingen. Dit was bij de nieuwe instroom al zichtbaar (6.3.4) en komt ook naar voren bij het totaal aantal OTS-en. Bij jeugdreclassering is ook een dalende trend zichtbaar. Tegelijkertijd zijn er veel signalen dat er spraken is van ernstiger feiten wanneer jeugdigen criminele handelingen plegen.

De toename bij Voogdij komt door een administratieve aanpassing in verband met veranderingen in het woonplaatsbeginsel. Dit waren al jeugdigen waarvoor de voogdij bij deze GI's was belegd.

6.5 Financieel beeld

6.5.1 Wmo

Wmo-maatwerk Raadsmonitor 1e halfjaar 2022 (bedragen x € 1 mln)	Realisatie 2021	Oorspronkelijke Begroting 2022	Begroting 2022 na 2e herziening	Prognose 2022	Afwijking
Wmo-arrangementen met verblijf (intramuraal)	62,8	70,0	72,8	72,8	0,0
Wmo-arrangementen zonder verblijf (extramuraal)	175,3	188,9	200,6	200,6	0,0
Overige maatwerkvoorzieningen Wmo	31,4	32,2	31,4	31,4	0,0
Totaal maatwerkvoorzieningen Wmo	269,5	291,1	304,8	304,8	0,0

Tabel 6.11 Financiën tweedelijns Wmo-ondersteuning

Bij de 2^e Herziening 2022 is de begroting voor Wmo maatwerkondersteuning en maatwerkvoorzieningen in totaliteit naar boven bijgesteld. O.b.v. de realisatiecijfers t/m september is de verwachting dat de uitgaven binnen budget blijven.

6.5.2 Jeugdhulp

Jeugdhulp Raadsmonitor 1e halfjaar 2022 (bedragen x € 1 mln)	Realisatie 2021	Oorspronkelijke Begroting 2022	Begroting 2022 na 2e herziening	Prognose 2022	Afwijking
Lokale Jeugdhulp	40,2	48,3	48,2	48,2	0,0
Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond	134,5	136,4	162,3	162,3	0,0
Totaal Jeugdhulp	174,7	184,7	210,5	210,5	0,0

Tabel 6.12. Financiën specialistische jeugdhulp

Vanwege de extra Rijksmiddelen jeugd is het mogelijk geweest de totale begroting voor Jeugdhulp fors op te hogen om de wachttijsten op een acceptabel niveau te krijgen. Met deze extra middelen is de verwachting dat er binnen budget gebleven kan worden.

6.6 Wachttijden

Goed toegankelijke en tijdige zorg is van groot belang. Daarom blijven we ons inzetten om de wachttijden tot het minimum te beperken.

Wachttijden tweedelijns ondersteuning	2e halfjaar 2020	1e halfjaar 2021	2e halfjaar 2021	1e halfjaar 2022
Jeugd retrospectieve wachttijd (GRJR Rotterdam), gemiddelde wachttijd in weken	15,9 weken	14,0 weken	13,0 weken	11,0 weken
Treeknorm jeugdhulp (% cliënten binnen 14 weken gehlopen) (GRJR Rotterdam)	67%	67%	72%	70%
Wmo: Aantal cliënten met een overbruggingsarrangement	437	448	448	421
Waarvan behorende tot cliëntgroep Verstandelijk Beperkten intramural	75	81	82	80
Waarvan behorende tot cliëntgroep (O)GGZ intramural	362	367	366	341
- Wmo: norm aanvang start zorg behaald	77%	80%	77%	76%

Tabel 6.13 Informatie over wachttijd Jeugd, aanvang zorgstart Wmo en overbruggingsarrangementen Wmo

De bovenstaande tabel toont bij jeugd de retrospectieve wachttijd. De gemiddelde wachttijd blijft dalen. In het eerste half jaar van 2022 nam de wachttijd ten opzichte van de tweede helft 2021 af met 2 weken tot gemiddeld 11 weken. De afname is vooral te danken aan de regionale aanpak wachttijden. Zo is er een kortere wachttijd voor ambulante jeugdhulp, waar de wachttijdaanpak effect lijkt te hebben en jeugdigen minder lang hoeven te wachten. Om de wachttijd voor jeugdhulp met verblijf te laten afnemen zijn er in 2022 tijdelijk extra bedden voor 'Opname Bed & Behandeling' gerealiseerd. Ook zijn er ambulante alternatieven voor verblijf ontwikkeld.

De Treeknorm beschrijft de landelijk maximaal aanvaardbare termijn van wachten binnen de zorg, namelijk maximaal 14 weken. In de eerste helft van 2022 is het percentage met 2% gedaald t.o.v. de tweede helft van 2021.

Het aantal Wmo-cliënten met een overbruggingsarrangement is in de eerste helft van 2022 iets gedaald ten opzichte van 2021. Binnen de plaatsingscommissie beschermd wonen wordt prioriteit gegeven aan cliënten die urgent wachtend zijn. Voor 76% van de nieuw gestarte indicaties koppelden de zorgaanbieders aan de gemeente op tijd terug dat de zorg voor een cliënt met een Wmo-arrangement is gestart. Dit percentage is vergelijkbaar met het vorig halfjaar.

6.7 Urgentieaanvragen

In het 1e halfjaar van 2022 zijn er 698 urgentieaanvragen vanuit de zorgaanbieders ingediend bij de woningcorporaties, daarvan was een heel groot gedeelte compleet (95%). Qua toegekende aanvragen zien we dat er 524 positieve besluiten zijn genomen, dit is een afname van 12% ten opzichte van 2021.

Het aandeel directe bemiddeling met huurzorgcontract is in 2022 gedaald naar 60%. In 2021 was dit nog 66% en in 2020 57%. Er is geen specifieke trend te ontdekken in de daling van dit percentage, wel is afgesproken in het Platform HKD om zoveel mogelijk te werken conform het principe van 100% directe bemiddeling. Dit zien we nog niet in de cijfers tot uiting komen.

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal toegekende urgenties voor directe bemiddeling - huurzorgcontract (zelfstandig wonen met begeleiding/nazorg) en het aantal toegekende reguliere urgenties (urgenties zonder huurzorgcontract).

Urgenties	2017	2018	2019	2020	2021	1e half jaar 2022
Totaal toegekend	875	966	885	973	1.208	524
Directe bemiddelingen	493	581	505	554	773	314
Regulier	382	385	380	419	435	210

Tabel 6.16 Urgenties, uitgesplitst naar reguliere urgenties en directe bemiddelingen

7 Beschikbaarheidsvoorzieningen

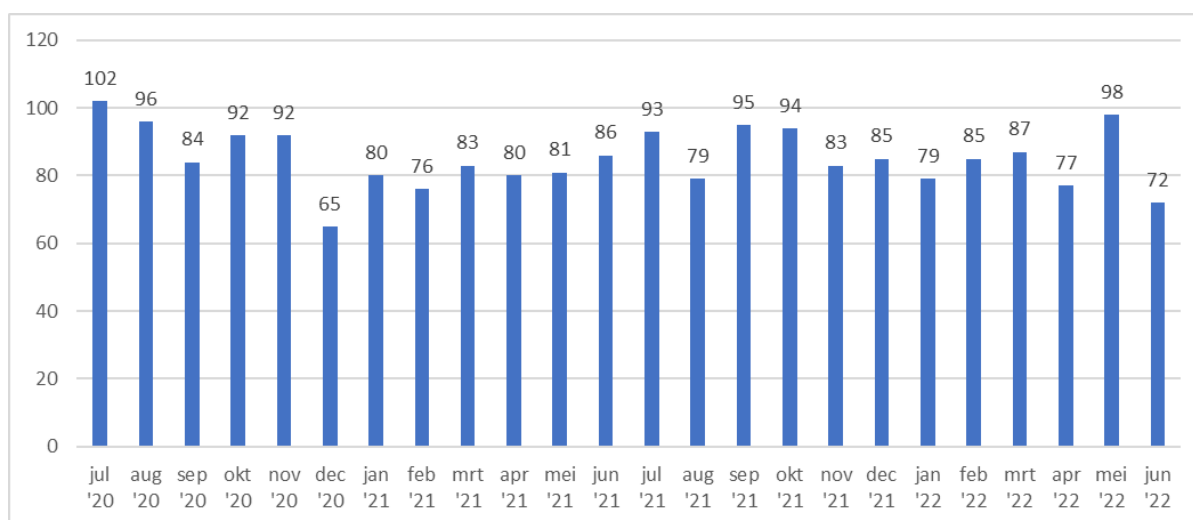
7.1 De bedoeling van beschikbaarheidsvoorzieningen

Het doel van de beschikbaarheidsvoorzieningen zoals dagopvang, nachtopvang en crisisopvang is het creëren van een vangnet voor Rotterdammers⁴. In het geval van huiselijk geweld betekent dit het bieden van bescherming, een veilige plek, om van daaruit toe te leiden naar zelfstandig wonen en/of passende Wmo ondersteuning. Die ondersteuning is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid.

De gemeente zet zich samen met zorgaanbieders en andere ketenpartners in om dak- en thuisloze volwassenen, gezinnen, jongeren en slachtoffers van huiselijk geweld direct te helpen. Dak- en thuislozen verblijven doorgaans in hun netwerk. Opvang wordt ingezet als men niet (meer) in zijn netwerk terecht kan en acuut dakloos is. Crisisopvang voor slachtoffers van huiselijk geweld vindt plaats als er sprake is van acuut gevaar, danwel levensbedreigende situaties.

7.2 Huidige stand van zaken

7.2.1 Aantal toegekende CO-passen

Figuur 7.1 Het aantal nieuw toegekende CO-passen per maand 2020-2021⁵

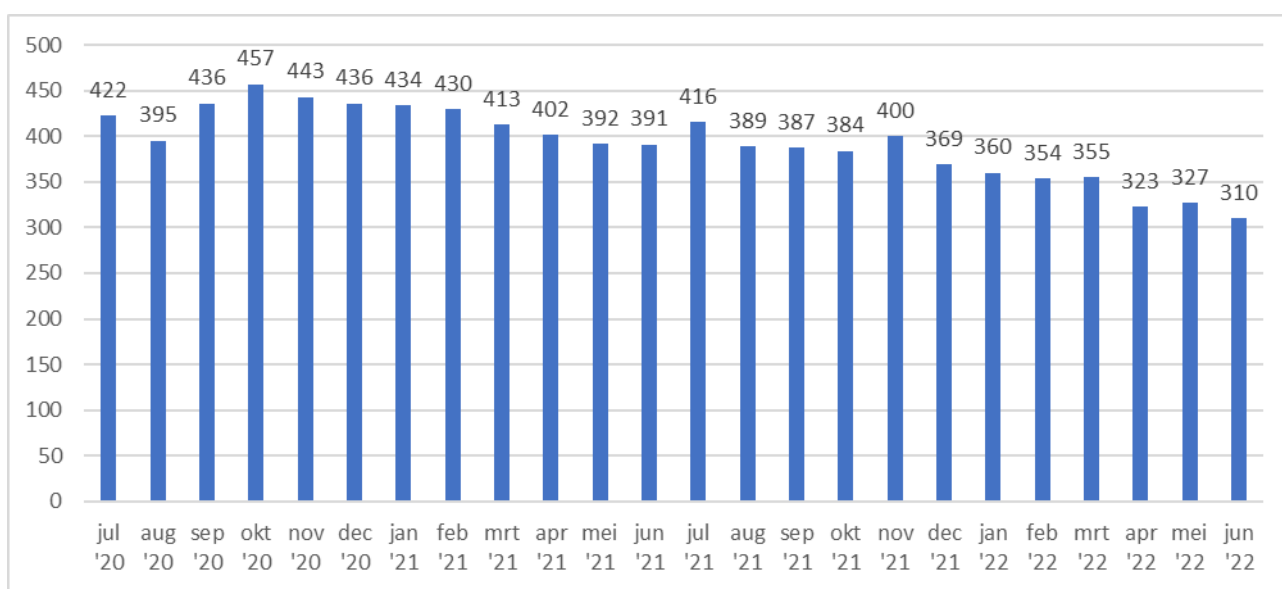
In de eerste helft van 2022 zijn in totaal 498 passen verstrekt. Dat zijn er 12 meer dan in de eerste helft van 2021. De instroom is hiermee vergelijkbaar met 2021.

7.2.2 Capaciteit en bezettingsgraad

Aantal volwassenen in nachtopvang

⁴ NB, Rotterdam is een centrumgemeente

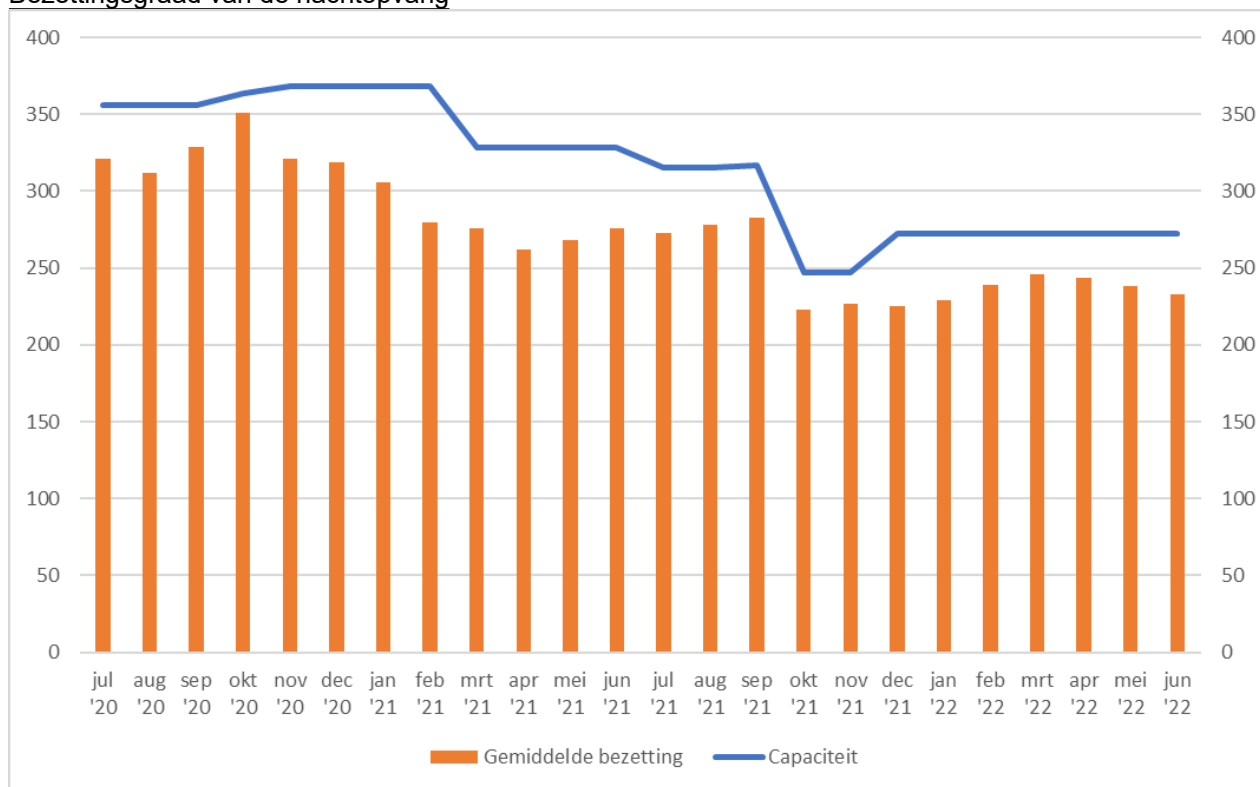
⁵ Deze grafiek is dus van toepassing op de doelgroep vanaf 23 jaar

Figuur 7.2 Aantal unieke cliënten per maand in de nachtopvang 2020-2021

In de bovenstaande grafiek is te zien dat het aantal unieke slapers in de eerste zes maanden van 2022 langzaam afneemt. Gemiddeld sliepen in de eerste helft van 2022 338 (unieke) volwassenen in een maand in de opvang, tegenover 410 unieke slapers in de eerste helft van 2021. In de grafiek is het aantal unieke slapers in de maanden april, mei en juni afgenomen. Dit is echter een administratieve afname. Door de overgang naar een verbeterde versie van het registratiesysteem zijn minder unieke cliënten geregistreerd. We streven ernaar dat dit bij de Raadsmonitor over heel 2022 is gecorrigeerd.

Bezettingsgraad van de nachtopvang

Figuur 7.3 Capaciteit en bezetting per maand van de nachtopvang 2020-2021

Vanwege de uitbraak van het coronavirus is met ingang van eind maart 2020 de capaciteit van nachtopvanglocaties (tijdelijk) verhoogd naar ca. 350 bedden. Deze uitbreiding heeft ook geleid tot verschuiving in de capaciteit tussen de verschillende (nieuwe tijdelijke) nachtopvanglocaties, waarbij de maximaal in te zetten capaciteit door de tijd heen fluctueerde. Lopende 2021 zijn deze extra locaties afgebouwd. Door de vele wijzigingen in de capaciteit van de locaties en de stapsgewijze afbouw van tijdelijke locaties is er niet altijd sprake van eenduidige en betrouwbare bezettingscijfers. Sinds eind 2021 is de opvanglocatie Heer Vrankestraat voor de opvang van daklozen in gebruik genomen. Hiermee zijn er sinds begin 2022 in totaal 272 plekken beschikbaar in de nachtopvang. De gemiddelde bezettingsgraad over de eerste helft van 2022 is 87,5%. Onze inzet is erop gericht om de beschikbare capaciteit zo optimaal mogelijk in te zetten. Overigens is een bezettingscijfer van 100% niet reëel, gezien de aard van de doelgroep kwetsbare Rotterdammers.

Crisisopvang jongeren

Voor acuut dakloze jongeren hebben we in Rotterdam momenteel 33 plekken in de crisisopvang. Jongeren hebben hier na toewijzing een vast bed en zijn dus iedere avond verzekerd van onderdak. Overdag kunnen deze jongeren terecht in de in 2021 gerealiseerde dagopenstelling (dagopvang) 'Post West'.

In de eerste helft van 2022 zijn in totaal 94 jongeren geplaatst in de crisisopvang. Als we dit vergelijken met de tweede helft van 2021, waarbij 81 jongeren zijn geplaatst, dan zien we een

toename van het aantal jongeren. Sinds mei 2022 zijn er twee plaatsen voor groepsongeschikten jongeren geopend, waardoor er nu 33 plekken beschikbaar zijn (in plaats van 31 voorheen).

Crisisopvang jongeren	tweede helft 2021	eerste helft 2022
Aantal jongeren in de crisisopvang	81 jongeren	94 jongeren
Verblijfsduur crisisopvang	52 dagen	56 dagen
Aantal jongeren die langer dan 84 dagen in de crisisopvang zitten	9 jongeren	15 jongeren
Wachttijd voor een plek in de crisisopvang	4 dagen	12 dagen

De ketenafpraak is dat jongeren maximaal 6 weken (42 dagen) in de crisisopvang verblijven, met maximaal 1 verlenging van 6 weken (totaal 84 dagen). In de eerste helft van 2022 verbleven jongeren gemiddeld 56 dagen in de opvang. Vijftien jongeren verbleven meer dan 84 dagen in de crisisopvang. De reden hiervoor is dat er voor hen niet binnen 84 dagen een passende vervolgplek beschikbaar was en deze jongeren dus langer in de crisisopvang verbleven.

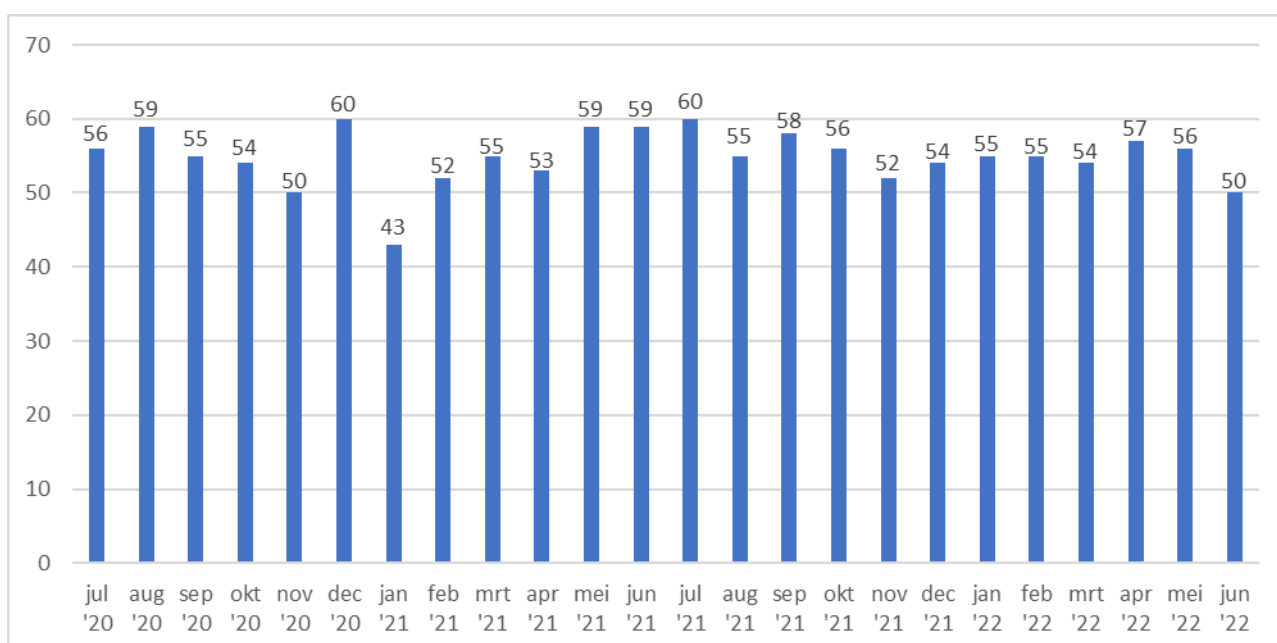
De bezetting in de crisisopvang was nagenoeg 100%, waardoor een jongere na aanmelding niet direct geplaatst kon worden. De gemiddelde wachttijd in 2022 was 12 dagen. In de tweede helft van 2021 was de gemiddelde wachttijd 4 dagen. Dit is een flinke toename.

Een wachttijd voor de crisisopvang is onwenselijk, maar een aantal jongeren weten in deze periode ergens nog een slaapplek te vinden (bij familie of vrienden). Uitgangspunt is dat jongeren niet op straat slapen. Bij gebrek aan een plek in de crisisopvang zijn jongeren daarom soms tijdelijk in een hotel geplaatst.

Reden voor de toename van de wachttijd is onder andere de soms moeizame doorstroom van de crisisopvang naar een passende vervolgplek. Om ruimte te maken voor nieuwe jongeren wordt door de ketenregisseur en de Wmo-adviseurs tijdens de plaatsingscommissie en de actietafel samen met de zorgaanbieders hard gewerkt om de doorstroom te bevorderen. Een andere reden voor de toename van de wachttijd is het grote verloop van Wmo-adviseurs eind 2021. Hierdoor liep de gemiddelde doorlooptijd voor het afhandelen van een melding op.

Tegelijk wordt gekeken naar de uitbreiding van vervolgplekken en is in 2022 het aantal plekken van Project 010 uitgebreid naar 35 plekken. Daarnaast wordt een verkenning uitgevoerd naar de herinrichting van de (24-uurs) crisisopvang voor dakloze jongeren met als doel een efficiëntere en effectievere opvang.

Volwassenen in crisisopvang huiselijk geweld

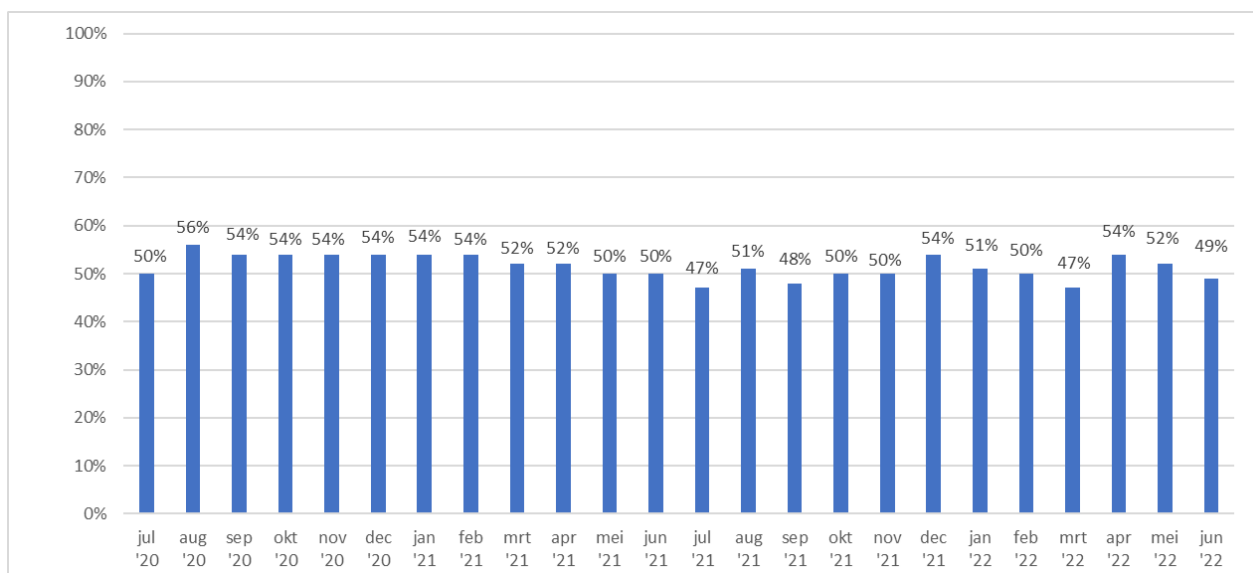

Figuur 7.4 Aantal unieke cliënten per maand in de crisisopvang 2020-2021

In Rotterdam zijn 40 crisisopvangplaatsen voor volwassen slachtoffers van huiselijk geweld. In de eerste helft van 2022 zijn 86 nieuwe cliënten (met en zonder kinderen) ingestroomd. Dit is lager dan de instroom in de eerste helft van 2021 (105 cliënten) en ongeveer gelijk aan de instroom in de tweede helft van 2021 (92 cliënten). De bezetting in de crisisopvang in de eerste helft van 2022 was hoog en vergelijkbaar met de bezetting in de tweede helft van 2021. Dit leek niet te maken te hebben met een verhoogde instroom, maar te worden veroorzaakt door verminderde door- en uitstroom. Dat gaf druk op de beschikbaarheid van de crisisopvangplaatsen, maar de druk bleef beheersbaar. Door flexibel om te gaan met de ruimtes binnen de crisisopvang kon aan alle slachtoffers van huiselijk geweld die een opvangplek nodig hadden een plek worden geboden.

7.2.3 Verblijfsduur in beschikbaarheidsvoorzieningen

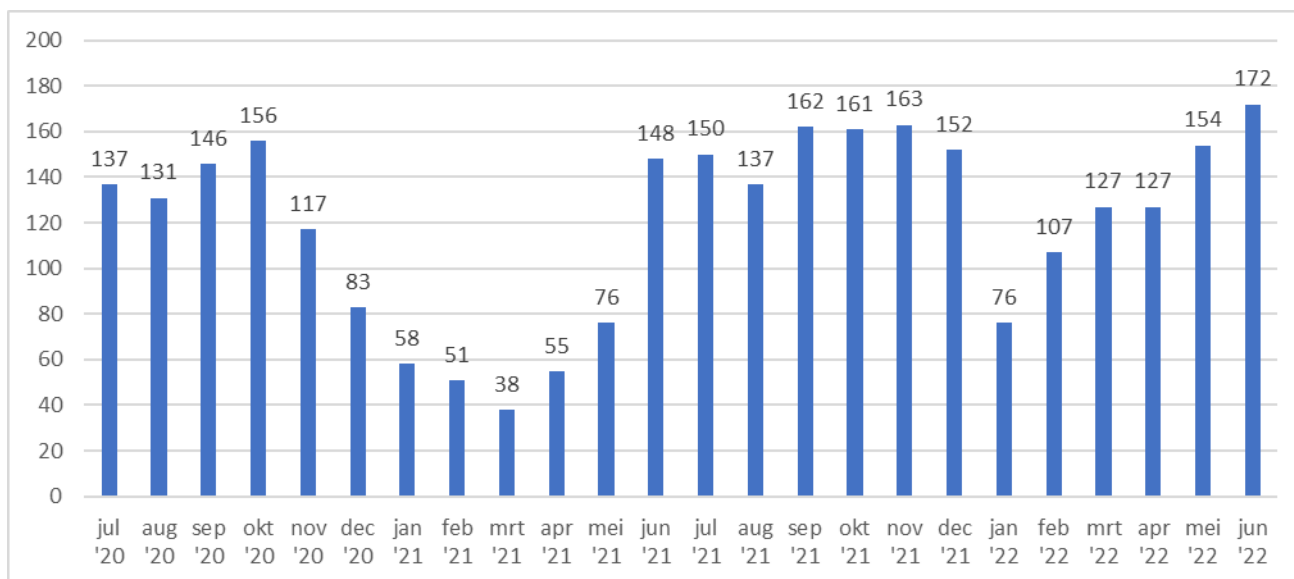
Indien een cliënt gedurende een half jaar meer dan 90 nachten gebruik heeft gemaakt van de nachtopvang is sprake van langdurig gebruik (langslaper).

Figuur 7.5 Percentage cliënten dat langdurig gebruik maakt van de nachtopvang per maand 2020-2021

In de eerste helft van 2022 is gemiddeld 50,5% van de volwassenen een langslaper. In vergelijking met dezelfde periode in 2021 is dit een lichte afname. De toename in het aandeel langslapers is gestart met name sinds de uitbraak van het coronavirus. Sinds het begin van 2021 neemt dit percentage langzaam af dankzij de operatie versnelde uitstroom uit de opvang waarbij 100 daklozen aan een (eigen) woning zijn geholpen. In de laatste periode van december zien we weer een toename van het aandeel langslapers, o.a. vanwege de stagnatie in de doorstroom naar een (eigen) woning. Ook in het eerste kwartaal van 2022 heeft om die reden een actie versnelde uitstroom uit de opvang naar zelfstandig wonen plaatsgevonden. We zijn voortdurend in gesprek met aanbieders en woningcorporaties over de uitstroom naar zelfstandig wonen en zetten continu maatregelen in om de verblijfsduur in de opvang te verkorten.

7.2.4 Buitenslapers

Figuur 7.6 Aantal buitenslapers per maand 2019/2021

Op basis van een maandelijkse signaallijst van veldwerkers wordt een inschatting gemaakt van het aantal mensen dat buiten slaapt (of in een niet voor bewoning geschikte plek). Het gaat hierbij zowel om mensen die voor langere tijd buitenslapen, als om mensen die de veldwerkers incidenteel zien. Veldwerkers van Stichting Ontmoeting en het Leger des Heils gaan dagelijks de straat op om contact te zoeken met buitenslapers en hen toe te leiden naar passende hulp of naar werk en/of land van herkomst in het geval van niet rechthebbende EU-migranten. Door het werk van de veldwerkers en contacten met andere partijen ontstaat een beeld van het aantal buitenslapers.

Als gevolg van het coronavirus was conform de landelijke richtlijn in de periode van eind 2021 tot het eerste kwartaal van 2022 de noodopvang voor alle daklozen wederom geopend. In deze maanden zijn als buitenslaper enkel de mensen meegeteld die daadwerkelijk buiten zijn aangetroffen. Dit verklaart waarom de cijfers van de buitenslapers in deze periode lager uitvallen. Conform de landelijke richtlijn is de maatregel om iedereen op de vangende per 4 februari 2022 komen te vervallen, waardoor er geen noodopvang meer geboden is.